ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՆԱՁՈՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ ԵՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

023102.02.6 «ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ(ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒ) ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱԿԱԼԱՎՐԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ

սովորող ուսանողների համար

ՎԱՆԱՁՈՐ 2016

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.. 3
ՄԱՍ I. Ա. Կրեդիտային համակարգով ուսումնառության ուղեցույց..................... 4
Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման
համակարգը....................................16
Գ. Ուսումնական խորհրդատուների
ծառայությունը...34
Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու
պարտականությունները.....................................34
Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ .... **Error! Bookmark not defined.**5
1. Տեղեկագրքի նպատակը..................................... **Error! Bookmark not defined.**5
2. 031300 , ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ(ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒ) ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ
մասնագիտության տեղեկագիրք .... **Error! Bookmark not defined.**5
I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ 405
II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ 51
III Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ 56
IV Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ 89
V. Այլ բաղադրիչներ... 96

ՆԱԽԱԲԱՆ

Յուրաքանչյուր տարին մեր համալսարանի պատմության մեջ նշանավորվում է այս կամ այն իրադարձությամբ: 2014 –ը մեր համալսարանականացման տարին եղավ: 2015-ը նշանակալից էր երկու առումներով.

1. ՀՀ ԿԳ նախարարության ՈԱԱԿ-ի կողմից բուհին արժանացավ պետական հավատարմագրման 4 տարի ժամկետով: Այս ցուցանիշով մեր համալսարանը հանրապետության մարզային բուհերի մեջ առայժմ միակն է:

2. Առաջին անգամ կատարվեց ընդունելության քննություն համալսարանական մասնագիտություններով:

Անշուշտ, սրանից հետևում են բազմաշերտ բովանդակային փոփոխություններ և դրանցից բխող մարտահրավերներ, որոնց այսօր փորձում է դիմակայել մեր համալսարանը:

Բուհում առաջին հերթին փոփոխվել են այն ուղղությունները, որոնք նախկինում գերակայում էին մեր բուհի պատմության ողջ ընթացքում: Ասվածից դժվար չէ ենթադրել, որ ներկայումս վերանայման խնդիր ունեն համալսարանի տեսլականն ու առաքելությունները և դրանցով պայմանավորված հետագա գործունեությունը:

Մեր բուհին առաջին անգամ հնարավորություն է ընձեռվել կրթություն իրականացնելու համալսարաններին հատուկ ավանդական մասնագիտություններով, ինչը հնարավորություն է ընձեռում աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան բավարարելու մեր տարածաշրջանի երիտասարդության կրթական կարիքները:

Այն ժամանակաշրջանը, որում Վանաձորի պետական համալսարանը ծավալում է իր գործունեությունը, ընդհանուր առմամբ բնութագրվում է անցումային շրջանին հատուկ գծերով: Այդ է պատճառը, որ ամեն մի քայլ, որը կատարվում է համալսարանում, պետք է ավելի քան հիմնավորված և համակարգված բնույթ կրի: Խոսքը վերաբերում է համալսարանում տեղի ունեցող բոլոր գործընթացներին, մասնավորապես` բուհի ինքնավարությանը, որը ենթադրում է անկաշկանդ վերաբերմունք կազմակերպչաիրավական, ֆինանսատնտեսական, հաստիքային և ակադեմիական ոլորտներին, կառավարմանը, ուսանողակենտրոն կրթության կազմակերպմանը, որակի ապահովմանը, գիտական գործունեությանը և այլ ուղղություններին միտված գործողություններին, որոնք այսօր կատարվում են համալսարանում, և որոնք բոլորը միասին ձևավորում են տեսլականից դեպի իրականը տանող ճանապարհը:

Համոզված եմ, որ Վանաձորի պետական համալսարանն ունի մտավոր և նյութատեխնիկական անհրաժեշտ ռեսուրսներ, որոնց ճիշտ ներդրմամբ կարելի է հասնել հաջողության: Համոզված եմ, որ համախոհությամբ, փոխադարձ հանդուրժողականությամբ, ինչպես նաև պետության ու հասարակության առջև հաշվետվողականությամբ ու պատասխանատվությամբ առաջնորդվելու դեպքում միասին կհաղթահարենք արդի ժամանակաշրջանին բնորոշ դժվարությունները հանուն մեր երկրի, հանուն մեր այսօրվա և վաղվա սերունդների:

ՌԵԿՏՈՐ` ԳՈՒՐԳԵՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՄԱՍ I. Ա. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. Ընդհանուր դրույթներ

Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որը ենթադրում է մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

1. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է, Կրթության մասինե և ,Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասինե ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասինե որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատու-թյուն-ներ-ում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, ,Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

2. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած են ճանաչվում ,ՎՊՀ-ի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, ստուգարքների և քննությունների կազմակերպման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգե-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 29.10.2007թ և ,ՎՊՀ-ում ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ուղեցույցե-ը՝ ընդունված ՎՊՀ գիտխորհրդում 07.03.2008թ.:

3. Սույն կանոնակարգում ներկայացված են նաև կրեդիտային համակարգում գործածվող առանձին տերմիններ, համակարգի բնութագրիչներ:

2. Կրեդիտային համակարգի հիմնական հասկացությունները

4. Համաեվրոպական ECTS կրեդիտային համակարգի հետևյալ սահմանումները և դրույթները ընդունված են Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգում և գործում են ՎՊՀ-ի բակալավրի և մագիստրատուրայի կրթական ծրագրերում.

- Բակալավրիատը բարձրագույն կրթության առաջին աստիճանն է, որը ներառում է 3-4 լրիվ ուսումնական տարիների ավարտուն դասընթացներ: ՎՊՀ-ում բակալավրիատի տևողությունը 4 ուսումնական տարի է:
- Մագիստրատուրան բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանն է, որի տևողությունը 1-2 տարի է (ՎՊՀ-ում՝ 2 տարի), հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 2,5 տարի:
- Ասպիրանտուրան հետբուհական կրթության աստիճան է: Ասպիրանտուրայի տևողությունն առկա ուսուցման համակարգում 3 տարի է, հեռակա ուսուցման համակարգում՝ 4 տարի:
- Ուսումնական տարին ուսանողի 40 շաբաթյա բոլոր տեսակի ուսումնական արդյունավետ աշխատանքների ժամանակն է, որից առնվազն 32 շաբաթը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին և իրականացվում է երկու կիսամյակներով՝ աշնանային և գարնանային:
- Կարողությունը (կոմպետենցիան) գիտելիքի, ընկալման, ունակությունների և հմտությունների դինամիկ համակցություն է, որի ձևավորումը կրթական ծրագրի հիմնական նպատակն է: Այն կարող է լինել մասնագիտական ուսման տվյալ բնագավառի համար (առանձնահատուկ) և ընդհանուր (անկախ բնագավառից):
- Կրթական արդյունքն այն է, ինչ պետք է գիտենա, հասկանա և (կամ) կարողանա անել ուսանողը ուսումնառության ավարտին: Կրթական արդյունքը զուգակցվում է համապատասխան գնահատման համակարգով, որը հնարավորություն է տալիս դատելու դասընթացով սահմանված կրթական արդյունքի ձեռքբերման մասին:
- Կրթական (ուսումնական) մոդուլը ուսումնական ծրագրի ամենափոքր, համեմատաբար ինքնուրույն մասն է: Կրթական մոդուլի ուսուցման տևողությունը մեկ կիսամյակ է՝ դրանով սահմանափակված կրթական արդյունքների պարտադիր գնահատմամբ:
- ECTS Կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

3. ECTS կրեդիտի կարևորագույն հատկանիշները

5. ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

6. կրեդիտը չափում է ուսանողի միայն ուսումնական բեռնվածքը և չի գնահատում դասընթացի կամ կրթական մոդուլի բարդության աստիճանը, կարևորությունը և մակարդակը կրթական ծրագրում կամ ուսանողի կողմից դրա յուրացման որակը (գնահատականը),

7. կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների լրիվ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ գնահատման միավորների) հետ միասին,

8. ECTS կրեդիտը չի չափում դասախոսի ուսումնական գործունեության (դասավանդման) աշխատածավալը: Այն չափում է ուսանողի ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,

9. կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով (գնահատման միավորներով),

10. կրեդիտը չի արտահայտում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

4. Կրեդիտային համակարգի կարևոր հատկանիշները

11. Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ ուսանողին համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

12. Կրեդիտների կուտակման և փոխանցման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որում ուսանողի մեկ ուսումնական տարվա լրիվ ուսումնական աշխատածավալը չափվում է 60 ECTS կրեդիտով:

Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

13. ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

• կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,

• կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,

• կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների ելքային կրթական արդյունքները և հատկացված կրեդիտները, ուսումնառության, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են նախապես և հասանելի են դրանցից օգտվողներին (ուսանողներին և դասախոսներին):

5. Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները

Կրեդիտային համակարգի հիմնական գործառույթները երկուսն են՝

ա) կրեդիտների փոխանցում.

այս գործառույթը ենթադրում է ուսումնական ծրագրի (պլանի) բոլոր դասընթացների և կրթական մոդուլների աշխատածավալների արտահայտում կրեդիտների օգնությամբ, ինչը հնարավոր է դարձնում կրեդիտներով չափված կրթական արդյունքի փոխանցումը ծրագրերի և բուհերի միջև,

բ) կրեդիտների կուտակում.

այս գործառույթի իրականացումը ենթադրում է կրթական կրեդիտների աստիճանական կուտակման գործընթացի առկայություն, ինչն իրականացվում է ուսանողի անհատական ուսումնական ծրագրի օգնությամբ,

Նշված գործառույթները բնութագրվում են մի շարք հատկանիշներով և ուղեկցվում համապատասխան ընթացակարգերով:

14. Կրեդիտների փոխանցման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• գործում են մոդուլացված ուսումնական ծրագրեր, որոնց բոլոր բաղադրամասերի (դասընթացներ, կրթական մոդուլներ, կուրսային և ավարտական աշխատանքներ, պրակտիկաներ և այլն) աշխատածավալները տրված են ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածությունը (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն աշխատանք) արտահայտող ECTS կրեդիտներով,

• կրեդիտներով արտահայտված կրթական արդյունքների փոխադարձ ճանաչման և որոշակի թվով կրեդիտների՝ ծրագրից ծրագիր փոխանցման (տեղափոխման) հնարավորություն նույն բուհի ներսում կամ բուհերի միջև՝ ընդունող բուհի ծրագրերին համապատասխան:

15. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի հիմնական հատկանիշներն են.

• պարտադիր և ընտրովի դասընթացներից բաղկացած ուսումնական ծրագրեր, որոնցից յուրաքանչյուրի յուրացման հաջորդականությունը սահմանվում է դասընթացների նախապայմաններով,

• ուսանողի կողմից դասընթացների ընտրության և դրանցում ընդգրկվելու համար գրանցման ընթացակարգերի առկայություն,

• ուսանողների ուսումնառության անհատական ծրագրերի առկայություն,

• դասընթացի համար մեկից ավելի ուսումնական հոսքերի առկայության դեպքում ուսանողի կողմից դրանց ընտրության հնարավորություն՝ ելնելով դասընթացի կայացման ժամանակացույցից և (կամ) դասախոսին նախապատվություն տալուց,

• ուսանողի կողմից ուսումնառության ինտենսիվության, հետևաբար նաև ուսումնառության ծրագրի տևողության կարգավորման հնարավորություն:

6. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և կրթական ծրագրերի աշխատածավալը

16. ՎՊՀ-ում բակալավրի, մագիստրոսի և հետազոտողի կրթական աստիճաններում ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր (10% թույլատրելի շեղումով), ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվա-ծությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):

17. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1,5 կրեդիտային միավորին:

18. ՎՊՀ-ում ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է աշնանային և գարնանային կիսամյակներով: Ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որի ընթացքում իրականացվում են տեսական ուսուցումը, ընթացիկ ստուգումները, ստուգարքներն ու քննությունները, ուսումնական, արտադրական և հետազոտական (մագիստրատու-րայում) պրակտիկաները, բակալավրի ավարտական աշխատանքի և մագիստրո-սական թեզի շարադրման ու պաշտպանության աշխատանքները, ինչպես նաև պետական որակավորման քննությունները:

19. Բակալավրի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 240 կրեդիտային միավոր:

20. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

21. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

7. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

22. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների հետ միասին:

23. Մեծածավալ դասընթացներն անհրաժեշտության դեպքում բաժանվում են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

24. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) ըստ յուրացման բնույթի բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ, որոնց յուրացումն ամրագրված է որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնց յուրացման կիսամյակը ամրագրված է մագիստրոսական ծրագրում, և ուսանողը դրանք ընտրում է առաջարկվող ցանկից:

8. Կրեդիտների հատկացումը

25. Կրթական ծրագրի առանձին մոդուլներին կրեդիտների հատկացումը ելնում է մոդուլով սահմանված կրթական արդյունքին հասնելու համար միջին առաջադիմության ուսանողից պահանջվող անհրաժեշտ աշխատաժամանակի իրատեսական կանխատեսումից:

26. Կրթական արդյունքի դրական գնահատման դեպքում մոդուլին հատկացված կրեդիտները շնորհվում են ամբողջությամբ:

27. Կրթական մոդուլին հատկացվող կրեդիտների համար նախընտրելի է սահմանել ամբողջական թվերով արժեքներ:

28. Դասընթացին (կրթական մոդուլին) հատկացվող կրեդիտների թվի և լսարանային (կոնտակտային) ժամերի միջև չկա միարժեք կապ: Լսարանային ժամերի թիվը կախված է պարապմունք-ների ձևից (դասախոսություն, սեմինար, գործնական կամ լաբորատոր պարապմունք և այլն), դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդներից և այլն:

29. ՎՊՀ-ում ընդունվում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորների լսարանային և արտալսարանային աշխատածավալների հետևյալ մոտավոր հարաբերակցությունը.

Բակալավրիատում՝

- 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,
- 1.5 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 3 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 1 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

Մագիստրատուրայում՝

• 3 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ դասախոսություն և 4 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ գործնական (սեմինար) և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք,

• 2 կրեդիտային միավորին համապատասխանում է շաբաթական 2 ժամ լաբորատոր աշխատանք և 2 ժամ ինքնուրույն աշխատանք:

Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների համար.

• Քննությանը պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,5 կրեդիտային միավոր:

• Այն մասնագիտական առարկաներին, որոնց դասավանդումը հիմնականում իրականացվում է գործնական կամ լաբորատոր պարապմունքների ձևով և նախատեսվում է քննություն, քննությանը պատրաստվելու համար շաբաթական յուրաքանչյուր ժամի դիմաց հատկացվում է 0,125 կրեդիտային միավոր:

• Տեսական մասից ստուգարքով ավարտվող առարկայի ստուգարքին պատրաստվելու համար առարկայի շաբաթական յուրաքանչյուր ժամ դասախոսության դիմաց հատկացվում է 0,25 կրեդիտային միավոր :

30. Պրակտիկաների յուրաքանչյուր շաբաթվան և պաշտպանությանը տրվում է 1,5 կրեդիտային միավոր:

31. Կուրսային աշխատանքի (մագիստրատուրայում նաև ռեֆերատի ու զեկուցման) կատարումը և պաշտպանու-թյունը գնահատվում է 3 կրեդիտային միավորով:

32. Բակալավրիատի 4-րդ տարվա յուրաքանչյուր կիսամյակում բակալավրի ավարտական թեզի աշխատանքների կատարման համար տրվում է 2 կրեդիտային միավոր, շարադրմանը և պաշտպանությանը՝ 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

33. Մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով հետազոտական աշխատանք կատարելու համար նախատեսվում է 15 կրեդիտային միավոր (ըստ կիսամյակների՝ 0,3,6,6), իսկ թեզի շարադրման և պաշտպանության համար՝ 12 կրեդիտային միավոր:

34. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարի համար հատկացվում է 12 կրեդիտային միավոր (3-ական միավոր յուրաքանչյուր կիսամյակի համար):

35. Պետական ավարտական յուրաքանչյուր քննության նախապատրաստվելու և հանձնելու համար տրվում է 3 կրեդիտային միավոր (2 շաբաթ):

36. Մարմնակրթության համար կրեդիտային միավորներ չեն նախատեսվում:

9. Ուսումնական ծրագրերը, դասընթացները (կրթական մոդուլները) և ավարտական պահանջները

37. Բակալավրի կրթական ծրագիրը ներառում է մինչև վեց հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև այլ բաղադրիչներ (ԱԲ):

38. Մագիստրատուրայի ուսումնական ծրագիրը ներառում է երեք կրթամաս՝ ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ(ԸՄԱ), մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ (ՄԴ), այլ բաղադրիչներ (ԱԲ) և գիտահետազոտական աշխատանք (ԳԱ) :

39. Կրթական ծրագրում ներառված կրթական մոդուլները ունեն իրենց դասիչները և ներկայացվում են հատկացված կրեդիտներով ու լսարանային ծանրաբեռնվածությունով: Նշվում են նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

40. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների: Դասընթացների մոդուլացումը

կատարվում է՝ ելնելով նվազագույնը կիսամյակների ընթացքում դասընթացն ավարտելու սկզբունքից:

41. Դասընթացներն իրենց բնույթով բաժանվում են երեք հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ, որոնք դասավանդվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ - պետական չափորոշիչներից բխող և ֆակուլտետների կողմից առաջարկվող դասընթացներ, որոնք ընտրում է ուսանողը առաջարկվող ցանկից, իսկ դրանց անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր կրթամասին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը:

42. Բակալավրի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 240 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (ներառյալ կուրսային աշխատանքները և պրակտիկաները), որոնց համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ 3 կրեդիտ արժեքով մասնագիտական ամփոփիչ քննությունը:

43. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ ուսանողը պետք է հաջողությամբ լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն, որի համար հաշվարկված հանրագումարային միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով գիտահետազոտական աշխատանքը (կուրսային, ռեֆերատ, էսսե, հոդված) և մագիստրոսական թեզի գնահատումը և պաշտպանությունը:

10. Բակալավրի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

10.1. Ուսումնական ծրագիրը

Բակալավրի ուսումնական ծրագիրը ներառում է 5 հիմնական կրթամաս՝ ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ), ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ), ընդհանուր մասնագիտական (ԸՄԴ) և հատուկ մասնագիտական դասընթացներ (ՀՄԴ), ինչպես նաև կրթական այլ բաղադրիչներ (ԱԲ): Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթաց ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին հատկացված կրեդիտային միավորների գումարը, ինչպես նաև դասընթացի յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը: Նշվում է նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

Կրթամաս	Կրեդիտներ	Դասընթաց-մոդուլների քանակը
Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	32 28 4	14 12 2
Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	8 6 2	4 3 1
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	164 136 28	35 29 6
Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ պարտադիր կամընտրական	18 12 6	6 4 2
Կրթական այլ մոդուլներ	18	5
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	240	64

10.1.1. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական (ՀՍՏ) կրթամասը կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝

պարտադիր և կամընտրական, որոնք նպատակաուղղված են բարձրագույն կրթության ընդհանուր տեսական հենքի ձևավորմանը:

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացներ

ՀՍՏ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)[1]	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-1	*2*	*60(18/14/0/0 /28)*	*1*	*ստուգարք*
Հայոց պատմության հիմնահարցեր-2	*2*	*60(18/14/0/0 /28)*	*2*	*ստուգարք*
Հայոց լեզու և գրականություն -1	*4*	*120(0/0/64/0/56)*	*1*	*ստուգարք*
Հայոց լեզու և գրականություն -2	*4*	*120(0/0/64/0/56)*	*2*	*ստուգարք*
Ռուսաց լեզու-1	*4*	*120(0/0/64/0/56)*	*1*	*ստուգարք*
Ռուսաց լեզու-2	*4*	*120(0/0/64/0/56)*	*2*	*ստուգարք*
Ռուսաց լեզու-3	*4*	*120(0/0/64/0/56)*	*3*	*ստուգարք*
Փիլիսոփայության հիմնահարցեր	*4*	*120(28/20/0/0/72)*	*4*	*քննություն*
Մարմնակրթություն[2]				

ՀՍՏ կամընտրական դասընթացներ

ՀՍՏ կամընտրական դասընթացների ցանկը կազմված է կամընտրական առարկաներից, որոնք առաջարկվում են ֆակուլտետի խորհրդի կողմից, որոնցից ուսանողը հնարավորություն ունի ընտրելու երեքը: ՀՍՏ կամընտրական դասընթացների ցանկը պարունակում է հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կամընտրական դասընթացներ				
Մշակութաբանություն կամ Տրամաբանություն կամ Սոցիոլոգիա	*2*	*60(18/14/0/0 /28)*	*3*	*ստուգարք*
Իրավագիտություն կամ Տնտեսագիտություն կամ Քաղաքագիտություն	*2*	*60(18/14/0/0 /28)*	*4*	*ստուգարք*

[1] դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, լ-լաբորատոր աշխատանք, ի-ինքնուրույն

[2] I - IV կիսամյակներում դասավանդվում է 2 ժամով: Կրեդիտային միավոր չի հատկացվում:

10.1.2. Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական կրթամաս

Բակալավրի ուսումնական ծրագրի ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական (ԸՄԲ) կրթամասը նույնպես կազմված է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական:

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԲ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Համակարգչից օգտվելու հմտություններ	*2*	*60(8/0/24/0/28)*	*1*	*ստուգարք*
Քաղպաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր	*2*	*60(18/0/14/0/28)*	*5*	*ստուգարք*
Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմնահարցեր	*2*	*60(18/14/0/0/28)*	*3*	*ստուգարք*

ԸՄԲ կամընտրական դասընթաց

ԸՄԲ կրթամասի կամընտրական դասընթացի ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատ-ման ձևը
Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում կամ Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն	*2*	*60(18/0/14/0/28)*	*5*	*ստուգարք*

10.1.3. Ընդհանուր մասնագիտական կրթամաս

«Օտար լեզու (Անգլերեն լեզու) և գրականություն» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ԸՄԴ կրթամասը բաղկացած է կրթական մոդուլների երկու փաթեթից՝ պարտադիր և կամընտրական առարկաներից:

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացներ

ԸՄԴ պարտադիր դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամաքանակ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը

Լեզվաբանության հիմունքներ	4	120(24/0/18/0/78)	3	ստուգարք
Անգլերեն լեզու – 1	12	360(0/0/0/176/184)	1	քննություն
Անգլերեն լեզու – 2	13	390(0/0/0/192/198)	2	քննություն
Անգլերեն լեզու – 3	7	210(0/0/0/116/94)	3	քննություն
Անգլերեն լեզու – 4	6	180(0/0/0/112/68)	4	քննություն
Անգլերեն լեզու – 5	6	180(0/0/0/112/68)	5	քննություն
Անգլերեն լեզու – 6	6	180(0/0/0/128/52)	6	քննություն
Անգլերեն լեզու – 7	6	180(0/0/0/96/84)	7	քննություն
Անգլերեն լեզու – 8	7	210(0/0/0/128/82)	8	քննություն
Անգլերեն լեզվի պատմություն	4	120(24/0/18/0/78)	5	քննություն
Տեսական հնչյունաբանություն	4	120(30/0/22/0/68)	7	քննություն
Տեսական քերականություն	4	120(30/0/24/0/66)	8	քննություն
Բառագիտություն	4	120(30/0/22/0/68)	6	քննություն
Անգլերեն լեզվի ոճագիտություն	3	90(26/0/20/0/44)	8	ստուգարք
Գրականագիտության հիմունքներ	4	120(24/0/18/0/78)	4	ստուգարք
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 1	3	90(20/0/16/0/54)	1	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 2	4	120(24/0/18/0/78)	2	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 3	3	90(20/0/16/0/54)	3	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն (անգլիալեզու գրականություն) - 1	4	120(24/0/18/0/78)	4	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն (անգլիալեզու գրականություն) – 2	4	120(24/0/18/0/78)	5	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն (անգլիալեզու գրականություն) – 3	3	90(20/0/16/0/54)	6	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն (անգլիալեզու գրականություն) – 4	5	150(32/0/24/0/94)	7	քննություն
Արտասահմանյան գրականության պատմություն (անգլիալեզու գրականություն) - 5	4	120(30/0/24/0/66)	8	քննություն
Հայ գրականության պատմություն - 1	3	90(22/0/16/0/52)	3	ստուգարք
Հայ գրականության պատմություն - 2	3	90(26/0/20/0/44)	4	ստուգարք

Ռուս գրականության պատմություն	3	90(20/0/16/0/54)	5	*ստուգարք*
Անգլերեն լեզվի դասավանդման մեթոդիկա	3	90(20/0/20/0/50)	6	*ստուգարք*
Մանկավարժություն	2	60(24/8/0/0/28)	6	*ստուգարք*
Հոգեբանություն	2	60(24/8/0/0/28)	4	*ստուգարք*

ԸՄԴ կամընտրական դասընթացներ

ԸՄԴ կրթամասի կամընտրական դասընթացների ցանկը բաղկացած է կամընտրական առարկաներից և ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամաքանակ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Երկրորդ օտար լեզու - 1 (Ֆրանսերեն, գերմաներեն)	5	150(0/0/0/84/66)	3	*ստուգարք*
Երկրորդ օտար լեզու - 2 (Ֆրանսերեն, գերմաներեն)	5	150(0/0/0/90/60)	4	*քննություն*
Երկրորդ օտար լեզու - 3 (Ֆրանսերեն, գերմաներեն)	3	90(0/0/0/66/24)	5	*ստուգարք*
Երկրորդ օտար լեզու - 4 (Ֆրանսերեն, գերմաներեն)	6	180(0/0/0/96/84)	6	*քննություն*
Երկրորդ օտար լեզու - 5 (Ֆրանսերեն, գերմաներեն)	6	180(0/0/0/92/88)	7	*քննություն*
Ուսումնասիրվող 2-րդ օտար լեզվի (Ֆրանսերեն, գերմաներեն) երկրագիտություն	3	90(20/0/16/0/54)	7	*ստուգարք*

10.1.4. Հատուկ մասնագիտական կրթամաս

«Օտար լեզու (Անգլերեն լեզու) և գրականություն» մասնագիտության բակալավրի ուսումնառության կրթական ծրագրի ՀՄԴ կրթամասը պայմանավորված է շրջանավարտի ,մանկավարժության բակալավրե որակավորումով և ներառում է մասնագիտական բնույթի ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլները.

Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ժամաքանակ (դ/ս/գ/լ/ի)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
ՀՄԱ - 1 (Ուսումնասիրվող լեզվի երկրագիտություն)	3	90(20/0/16/0/54)	6	*ստուգարք*
ՀՄԱ - 2 (Լատիներեն)	3	90(0/0/48/0/42)	2	*ստուգարք*
ՀՄԱ - 3 (Գրավոր խոսքի հմտություններ)	3	90(18/0/14/0/58)	1	*ստուգարք*
ՀՄԱ - 4 (Հայոց և անգլերեն լեզուների համեմատական	3	90(24/0/20/0/46)	8	*ստուգարք*

տիպաբանություն)				
Կամընտրական դասընթացներ				
Սփյուռքահայ գրականություն կամ Օտարալեզու հայ գրողներ	*3*	*90(20/16//0/54)*	*5*	*ստուգարք*
Հռետորական խոսք կամ Բանավոր խոսքի հմտություններ	*3*	*90(24/0/20/0/46)*	*8*	*ստուգարք*

10.1.5. Այլ բաղադրիչներ

Կրթական ծրագրի այս բաժինն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային արժեքներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Կուրսային աշխատանք 1	*3*	*5*	*ստուգարք*
Կուրսային աշխատանք 2	*3*	*6*	*ստուգարք*
Արտադրական պրակտիկա	*6*	*7*	*ստուգարք*
Ավարտական որակավորման քննություններ	*6*	*8*	*քննություն*

Բ. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Բոլոնիայի գործընթացին ինտեգրումը ենթադրում է տարբերակված աստիճաններով (բակալավրիատ, մագիստրատուրա, հետբուհական գիտակրթական) բարձրագույն կրթական համակարգ՝ նրա յուրաքանչյուր փուլում ավելի ճկուն, դասախոսի և ուսանողի ակադեմիական ազատություններին նպաստող ուսումնական գործընթացների կիրառմամբ: Մասնավորապես, ուսանողը հնարավորություն է ստանում ակտիվորեն մասնակցելու իր անհատական ուսումնական պլանի կազմմանը, հետևաբար և իր՝ որպես մասնագետի կայացմանը, իսկ դասախոսը՝ ընտրելու դասավանդման այնպիսի մեթոդներ և միջոցներ, որոնք ապահովում են ուսումնական գործընթացի բարձր որակ:

Ուսումնական գործընթացում բարեփոխումների իրականացման համար կարևորվում է ակադեմիական կրեդիտների կուտակման ու փոխանցման և գիտելիքների գնահատման բազմագործոնային համակարգերի ներդրումը, որոնք

ենթադրում են մի շարք փոփոխություններ ուսումնական գործընթացի կազմակերպման գործում՝ էապես նպաստելով ուսանողների ակադեմիական ազատությանը:

2. Սույն կանոնակարգը հիմնվում է ,Կրթության մասինե և ,Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասինե ՀՀ օրենքների, ՀՀ կառավարության 27 դեկտեմբերի 2005թ. թիվ 2307-Ն ,ՀՀ բարձրագույն կրթության համակարգում կրեդիտային համակարգի ներդրման մասինե որոշման, ՀՀ ԿԳ նախարարի 2007թ. հունիսի 9-ի թիվ 588-Ա/Ք հրամանով հաստատված ,Բարձրագույն ուսումնական հաստատու-թյուն-ներ-ում ուսումնական գործընթացի կրեդիտային համակարգով կազմակերպման օրինակելի կարգե-ի, ,Ուսումնական ծրագրերի (պլանների) կրեդիտային հենքով վերակառուցման և կրթական մոդուլներին կրեդիտների հատկացման մեթոդական ուղեցույցե-ի և ՀՀ ԿԳՆ հրահանգչական նամակների վրա:

3. Կանոնակարգի դրույթները գործողության մեջ են դրվում գիտխորհրդում հաստատման օրից և նույն ժամանակից ուժը կորցրած է ճանաչվում ,Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման և ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման ու հաշվառման կանոնակարգեը (ընդունված գիտխորհրդում 29.10.2007թ.) :

II. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

4. Համակարգի հիմնադրույթները.

ՎՊՀ–ում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատ--ման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների, ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների (ստուգարքների և քննությունների), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառման օգնությամբ ապահովել ուսանողի գիտելիքների և կարողությունների արդյունարար գնահատման արժանահա-վատությունն ու օբյեկտիվությունը:

5. Ստուգարքներին և քննություններին ուսանողի պատ-րաստվածության մակարդակին ներկայացվող պահանջները պետք է ապահովեն գիտելիքների համակողմանի ստուգումը, ապագա մասնագետի մասնագիտական հմտությունների և կարողությունների գնահատումը՝ համաձայն մասնագիտական համապատասխան կրթական չափորոշիչի:

6. Հանրագումարային ստուգումները (քննությունները և ստուգարքները) նպատակ ունեն գնահատելու տվյալ կիսամյակում ուսանողի ստացած տեսական և գործնական գիտելիքները, դրանց կայունությունը, ստեղծագործական մտածողության զարգացումը, ինքնուրույն աշխատանքի հմտությունների ձեռքբերումը, ստացած գիտելիքների համադրումը և դրանց կիրառումը գործնական խնդիրների լուծման ժամանակ:

7. Ընթացիկ ստուգումը կիսամյակի ընթացքում դասընթացի ուսումնասիրված բաժինների յուրացման մակարդակի ստուգման և գնահատման ձև է, որի կիրառումը՝

ա) նպաստում է առարկայից առավել կայուն գիտելիքների տիրապետմանը՝ կիսամյակի ընթացքում ուսանողի անընդհատ և համաչափ աշխատանքի միջոցով,

բ) դյուրացնում է հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացը՝ հնարավորություն ընձեռելով ուսանողին դասընթացը հանձնելու մաս առ մաս,

գ) բարձրացնում է ուսանողի ուսումնական կարգապահությունը:

8. Յուրաքանչյուր կիսամյակում ընթացիկ ստուգումների, ստուգարքների և քննությունների անցկացման ժամկետները որոշվում են ըստ ուսումնական գործընթացի ժամանակացույցի:

9. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների կազմակերպման, անցկացման և ամփոփման, ինչպես նաև ուսանողների վարկանիշ-ների

հաշվառման աշխատանքները կատարվում են համապատաս-խան դեկանատների կողմից և ամփոփվում ուսումնական վարչությունում:

10. Գիտելիքների ստուգումը և գնահատումը իրականացվում են հետևյալ բաղադրիչներով՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում,

գ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

դ) կրթական մոդուլի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ և հանրագումարային քննություններ կամ ստուգարքներ),

ե) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և հանրագումարային գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

III. Գնահատման մեթոդաբանությունը

11. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների բնույթից, աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ անփոփիչ ստուգման կազմակերպման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) քննությամբ ավարտվող դասընթացներ,

բ) ստուգարքով ավարտվող դասընթացներ:

Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերը ամրագրվում են մասնագիտության ուսումնամեթոդական փաթեթում:

12. Քննություններով ավարտվող առարկաների ցանկը որոշում է տվյալ ֆակուլտետի գիտամանկավարժական խորհուրդը:

13. Քննությամբ ավարտվող դասընթացը քննաշրջանի ընթացքում անցկացվող հանրագու-մա-րային քննության (այսուհետ՝ Հանրագումարային քննություն) հետ մեկտեղ նախատեսում է 2 ընթացիկ քննություն(ըստ աշխատանքային պլանի): Ընթացիկ քննությունը կամ նրա մի մասը, որպես կանոն, անցկացվում է գրավոր (ուսանողների կամ տվյալ առարկայի դասախոսի հիմնավորված առաջարկությամբ և ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի որոշմամբ կարող է անցկացվել նաև գրավոր-բանավոր ձևով):

- Սահմանվում են ընթացիկ քննության առաջադրանքի հետևյալ ձևերը՝ հարցաշար, թեսթ, ստուգողական աշխատանք, վերջիններիս զուգակցում կամ ստեղծագործական աշխատանք:
- Ընթացիկ գրավոր քննության առաջադրանքի առնվազն 8 միավորով գնահատվող հատվածը, որպես կանոն, կազմվում է թեսթային առաջադրանքի տեսքով:
- Հանրագումարային քննության ձևը (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

14. Ստուգարքով եզրափակվող դասընթացն ավարտ-վում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2-4 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունք-ներով ամփոփվող ստուգարքով:

15. Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականի ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն (գրավոր, բանավոր կամ գրավոր - բանավոր) դասընթացը կազմակերպող ամբիոնի առաջարկությամբ հաստատում է ֆակուլտետի

ուսումնամեթոդական խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա փետրվար ամսին հաջորդ ուսումնական տարվա համար:

16. Ուսումնական պլանով նախատեսված լաբորատոր աշխատանքների արդյունքների ամփոփման ու ներկայացման ձևը հաստատվում է համապատասխան ամբիոնում: Ուսանողները լաբորատոր աշխատանքները կատարում են տվյալ դասընթացը վարող դասախոսի անմիջական ղեկավարությամբ և հսկողությամբ:

17. Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

17.1. Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1 :

17.1.1. Լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է՝ 5 միավոր - դասախոսություններին հաճախելու համար, իսկ 15 միավոր - գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքներին հաճախելու համար(հավելված 1):

17.1.2. Լսարանային պարապմունքներին հաճախումները որոշվում են համաձայն հետևյալ հաշվարկի.

ՀՄ=Դ+Գ,

որտեղ՝

ՀՄ-հաճախումներին հատկացվող միավորը

Դ-դասախոսությունների մասնակցությանը միավորը

Գ-գործնական (սեմինար, լաբորատոր) պարապմունքների մասնակցությանը միավորը

17.1.3. Լսարանային պարապմունքներին 50% և ցածր հաճախումների դեպքում մասնակցու-թյան համար միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.1.4. Դասընթացի լսարանային պարապմունքների հաճախումների համար հատկացվող միավորը որոշվում է ըստ հաճախումների քանակի և համարժեք տոկոսի (հավելված 1):

17.1.5. Լսարանային պարապմունքներին և պրակտի--կաներին ուսանողների հաճախումները դասամատյանում գրանցում է դասախոսը կամ խմբի (կուրսի) ավագը այդ աշխատանքները վարող դասախոսի (պրակտիկայի ղեկավարի) հսկողությամբ: Յուրաքանչյուր շաբաթվա վերջում խմբի խորհրդատուն ամփոփում է հաճախումների արդյունքները դասամատյանում:

17.1.6. Տվյալ առարկայի դասընթացից անհարգելի բացակայությունների և (կամ) ցածր առաջադիմության դեպքում ուսանողը յուրաքանչյուր ամսվա վերջում ակադեմիական խորհրդատուի կամ դեկանի կողմից ստանում է նախազգուշացում, ինչն ուսանողի ստորագրությամբ գրանցվում է հաշվառման մատյանում:

17.1.7. Տվյալ ամսվա ընթացքում համապատասխան փաստաթղթով վավերացված հարգելի բացակայություններ ունեցող ուսանողների համար դեկանատի գրավոր թույլտվությամբ ամբիոնը կազմակերպում է չկատարած լաբորատոր աշխատանքների անցկացում և գործնական (սեմինար) աշխատանքների խորհրդատվություն: Այդ դասաժամերին ուսանողների մասնակցության դրական արդյունքների դեպքում բացթողումները համարվում են լրացված:

17.1.8. Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքների մասնակցությանը համապատասխան միավորը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.2. Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր:

17.2.1. Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են՝ ռեֆերատը, անհատական տնային առաջադրանքները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն :

17.2.2. Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից կարող են հանձնարարվել առնվազն 2 անհատական առաջադրանքներ:

17.2.3. Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհա-տական առաջադրանքը) նշանակված ժամա-նա-կա-հատվածում կատարված է առնվազն

կիսով չափ և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատ-վում է դրական (8-20 միավոր):

17.2.4. Բոլոր առաջադրանքների դրական գնահատականների միջինի դեպքում (8-20 միավոր) ուսանողը ստա-նում է ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված 10 միավորը: Հակառակ դեպքում ուսանողն ինքնուրույն աշխատանքի համար միավոր չի վաստակում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.2.5. Ինքնուրույն աշխատանքի (անհատական առաջադրանքների) գնահատականները նշանակվում են մատյանում և տեղեկագրում:

17.3. Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանն ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից (Գ3), որը գնահատվում է 20 միավորով:

17.3.1. Նշված պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են, որոնց անցկացմանը ուսանողի մասնակցու-թյունը և ակտիվությունը գնահատ-վում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է դասամատյանում:

17.3.2. Կիսամյակում դասընթացի գործնական (սեմինար) ու լաբորատոր աշխատանք-ներին ուսանողների մասնակցության և ակտիվության գնահատման արդյունքների միջինը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:

17.3.3. Դրական (8 և ավելի) գնահատականների միջինի դեպքում ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում ուսանողին տրվում է 20 միավոր, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում միավոր չի հատկացվում (տեղեկագրում գրվում է զրո):

17.4. Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից տեսության յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ դրական (8 և բարձր) գնահատված քննությունների միջին գնահատականի կամ քննության ընթացքում այդ միջինի բարձրացված արդյունքից (Գ4):

17.4.1. ընթացիկ քննությունների դրական գնահատականների միջինը հաշվի է առնվում, եթե ուսանողի գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատված են դրական:

17.4.2. Տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննություն(ներ)ից 8-ից ցածր միավոր ստացած կամ ընթացիկ քննությանը չներկայացած ուսանողը

հնարավորություն է ստանում այն (վերա)հանձնելու հանրագումարային քննության օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ընթացքում:

17.4.3. Բանավոր քննության թույլատրվում են այն ուսանողները, որոնք գրաֆիկով նշանակված ժամկետներում դրական գնահատական-ներով հանձնել են տվյալ դասընթացի ընթացիկ քննությունները և ակնկալում են դրական գնահատված մասերի համապատասխան գնահատականի բարձրացում (հանրագումարային քննության նախորդ օրը ընթացիկ քննություն(ներ)ը հանձնած ուսանողը հանրագումարային քննության չի թույլատրվում):

17.4.4. Քննությունները գնահատվում են առավելագույնը 20 միավորով: Վերջնական գնահատման ժամանակ քննությունների գնահատականը կլորացվում է:

17.4.5. Ընթացիկ և հանրագումարային քննությունների արդյունքները գրանցվում են քննությունների տեղեկագրում:

17.5 Ուսանողի՝ գիտելիքների կիրառության գործնական հմտություններից (Գ5), որը գնահատ-վում է 1-10 միավորներով, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանքները գնահատվել են 11-20 միավորներով, դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանքները (անհատական առաջադրանքները) գնահատվել են դրական (կախված դասընթացի բնույթից՝ ամբիոնի որոշմամբ, առաջնայինը կարող է լինել ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների 11-20 միավորը):

17.5.1. 10-ից բարձր գնահատականի դեպքում գործնական կարողությունների համար տրվում է 10-ը գերազանցող միավորներին հավասար միավոր:

17.6. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման արդյունքում ուսանողի ձեռք բերած կարողությունների գնահատումից (Գ6), որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

17.6.1. Ուսանողի ձեռք բերած կարողությունները գնահատ-վում են 8-20 միավորներով/քննության միավորին համարժեք/, եթե ուսանողը հանձնել է քննությունն ու գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք--ները գնահատվել են դրական և ինքնուրույն կատարվող աշխատանք-ները (անհատական առաջադրանք-ները) գնահատվել են դրական:

18. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) հանրագումարային միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար`

Գքնն = Գ1+ Գ2 + Գ3 + Գ4+ Գ5 + Գ6

19. Ստուգարքով ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլից) ուսանողի ստացած հանրագումարային/կիսամյակային միավորը (գնահատականը) (Գստ.) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում` ըստ հետևյալ բաղադրամասերի`

19.1. դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից` Գ1, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր (տես 14.ա կետը):

19.2. ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից` Գ2, որին հատկացվում է 10 միավոր (տես 14.բ կետը :

19.3. գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցու-թյունից և ակտիվությունից (Գ3), որին տրվում է 20 միավոր (տես 14.գ կետը):

19.4. ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռքբերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների դրական գնահատականների (8 և բարձր) արդյունքների միջին գնահատականից (Գ4):

19.4.1. Ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 20 բալանոց համակարգով:Ստուգման արդյունքները գրանցվում են ստուգարքների տեղեկագրում:

19.5. Տվյալ դասընթացի (կրթական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների (Գ5) և կարողությունների (Գ6) գնահատումից: Այս դեպքում նորից հմտություններն ու կարողությունները արժևորվում են տեսական և գործնական գիտելիքների դրական գնահատման դեպքում (տես 14. ե և զ կետերը):

20. Դասընթացի (կրթական մոդուլի) ընդհանուր միավորը (գնահատականը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

Գստ. = Գ1 +Գ2+ Գ3+ Գ4+ Գ5 +Գ6

21. Ընթացիկ քննություններից կամ ստուգումներից չառաջադիմող ուսանողների հետ ամբիոնները պարտավոր են անցկացնել լրացուցիչ և(կամ) անհատական պարապմունքներ՝ ըստ ժամանակացույցի:

22. Կուրսային աշխատանքի կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ,ՎՊՀ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերով կուրսային աշխատանքների կազմակերպման, կատարման և գնահատման կարգերով:

23. Պրակտիկան գնահատվում է քննության ձևով՝ 100 միավորանոց սանդղակով՝ ըստ մասնագիտական կրթական ծրագրի կողմից սահմանված չափանիշների: Ուսումնական կամ արտադրական պրակտիկաների կազմակերպումը, գնահատումը կարգավորվում է ,Պրակտիկայի կազմակերպման կանոնակարգե -ով:

24. Ամփոփիչ ատեստավորումն իրականացվում է համաձայն ,Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման մասինե կարգի (հաստատված ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2011 թ. հոկտեմբերի 31-ի N 1197-Ն հրամանով):

IV. Կիրարկման ընթացակարգը

24. Ընթացիկ և հանրագումարային ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, ստուգումների ձևերը, հարցաշարերը, թեմային կամ այլ առաջադրանքները և ստուգումների անցկացման ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում): Գրավոր ստուգման տարբերակում յուրաքանչյուր հարցի համար պետք է նշվի գնահատման առավելագույն միավորը, իսկ առաջադրանքի ծավալը համապատասխանի հատկացվող ժամանակահատվածին (ընթացիկ քննության

համար՝ առնվազն 120 րոպե): Ընթացիկ քննության հարցատոմսը պետք է պարունակի առնվազն 8-միավորանոց թեստային առաջադրանք:

25. Ընթացիկ քննությունների ու ստուգումների, ստուգարքների ու քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից:

26. Արգելվում է առանց ռեկտորատի թույլտվության և ուսանողների համաձայնության քննության վաղաժամկետ ընդունումը կամ հետաձգումը:

27. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ըստ հաստատված ժամանակացույցի:

28. Ընթացիկ քննության օրերին ուսանողներն ազատվում են այդ օրվա դասերից:

29. Ստուգարքով ավարտվող առարկայի ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են ստուգումների թվով համամասնորեն բաժանված ժամանակահատվածներում: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

30. Ընթացիկ քննության կամ ստուգման քննարկումն անցկացվում է դասերից հետո՝ անհատական աշխատանքների համար նախատեսված ժամերի շրջանակում՝ առարկան դասավանդող դասախոսի կամ ամբիոնի որոշմամբ՝ նույն առարկան դասավանդող այլ դասախոսի կողմից՝ ստուգմանը հաջորդող աշխատանքային երկու օրվա ընթացքում:

31. Գրավոր ստուգման արդյունքները վերջնական ամփոփումից հետո գրանցվում են համապատասխան տեղեկագրում (արդյունքները փակցվում են ի տես բոլորի):

32. Հետագա մեկ օրվա ընթացքում ուսանողն իրավունք ունի որոշակի հարց(եր)ի գնահատումը բողոքարկելու նպատակով գրավոր դիմելու դեկանին, որը համապատասխան ամբիոնի վարիչի հետ կազմակերպում է բողոքի քննարկումը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

33. Քննարկման արդյունքի մասին կազմվում է արձանագրություն, որը կցվում է տեղեկագրին:

34. Ընթացիկ կամ հանրագումարային ստուգմանը (ստուգարքին, քննությանը) դասախոսի բացակայության դեպքում ստուգումն իրականացվում է դեկանի գրավոր կարգադրությամբ՝ ըստ ամբիոնի վարիչի առաջարկի (այլ դասախոսի կամ հանձնաժողով):

35. Ընթացիկ ստուգումից բացակայության դեպքում լրացուցիչ ստուգում չի կազմակերպվում և տեղեկագրում գրանցվում է ,չներկայացածՙ: Ուսանողը այն վերահանձնում է ստուգարքների համար նախատեսված շաբաթվա ընթացքում:

V. Ստուգարքների ամփոփումը

36. Ստուգարքներն ամփոփվում են յուրաքանչյուր ,կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների վերջին շաբաթվա ընթացքում:

37. Ուսումնական պարապմունքների նախավերջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվում է բաց թողնված դասերի լրացում: Նախավերջին շաբաթում, ըստ հաստատված ժամանակցույցի, լրացվում են բաց թողած լաբորատոր, գործնական սեմինար պարապմունքները :

38. Եթե ուսանողը հանձնել է բոլոր ընթացիկ ստուգումները և ունի 58 կամ ավելի միավոր, ապա տվյալ առարկայի ստուգարքը համարվում է հանձնված:

39. 0-57 միավորների դեպքում ուսանողը գնահատվում է ,Չստուգվածՙ:

VI. Քննությունների անցկացումը

40. Քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջան-ներում՝ 19-20-րդ շաբաթներում՝ ըստ հաստատված ժամանակցույցի:

41. Քննությունների անցկացման ժամանակացույցը՝ ուսանողական խմբերի առաջադրմամբ, կազմվում է դեկանատներում, ներկայացվում ուսումնական վարչություն և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից քննաշրջանը սկսվելուց մեկ ամիս առաջ:

42. Քննություններն անցկացվում են հարցատոմսերով, թեստերով, որոնք հաստատվում են ամբիոնի նիստում քննաշրջանից մեկ ամիս առաջ:

43. Քննությունները կարող են կազմակերպվել համակարգչային տեխնիկայի միջոցով:

44. Քննության ընթացքում տվյալ դասընթացից խնդիրներ կամ այլ գործնական առաջադրանքներ տալու դեպքում դասախոսը պարտավոր է ուսանողներին ապահովել խնդրագրքերով, առաջադրանքների կատարման համար անհրաժեշտ մեթոդական և տեղեկատու ձեռնարկներով:

45. Կրթական յուրաքանչյուր մոդուլ գնահատվում է առանձին, և հարցատոմսերն ընդգրկում են միայն տվյալ կիսամյակում դասավանդված թեմաները:

46. Բանավոր քննության ընթացքում ստացած գնահատականին ուսանողի անհամաձայնության դեպքում ուսանողը քննասենյակում հայտարարում է, որ համաձայն չէ իր գնահատականին և անմիջապես այդ մասին գրավոր դիմում է դեկանին, որն էլ համապատասխան ամբիոնի վարիչի (անհրաժեշտության դեպքում նաև քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի ներկայացուցչի) հետ կազմակերպում է քննության քննարկումը, որի մասին կազմվում է համապատասխան արձանագրություն՝ գնահատականը փոփոխելու կամ նույնը թողնելու վերաբերյալ:

47. Տվյալ առարկայից դրական գնահատական (58 և ավելի միավորներ) ունեցող ուսանողը կարող է չմասնա-կցել այդ առարկայի քննությանը՝ պահպանելով իր գնահատականը կամ մասնակցելով քննությանը՝ բարձրացնել դրական գնահատականը, որը ենթակա չէ իջեցման:

48. Քննության (ստուգարքի) վերջում քննվող երեք ուսանողները քննասենյակից դուրս են գալիս վերջին ուսանողի պատասխանից հետո:

49. Ուսումնական վարչության և դեկանի կողմից հաստատված տեղեկագիրը դեկանը տրամադրում է դասախոսին ստուգման օրը: Տեղեկագրի մեջ դեկանի կողմից կարող են կատարվել հետևյալ գրառումները.

50. ‚Քննության չի թույլատրվածե (թանաքով), այն ուսանողների անվան դիմաց, որոնք քննաշրջանին կամ տվյալ առարկայի քննությանը (ստուգարքին) մասնակցելու թույլտվություն չունեն,

51. բազմագործոնային համակարգով դրական գնահատված քննության (կամ ստուգարքի) գնահատականի նիշը և ‚Փոխանցվում էե գրառումը (թանաքով), եթե ուսանողը տվյալ կրթական մոդուլից ունի դրական գնահատական (այլ բուհից տեղափոխություն, ուսանողական իրավունքի

վերականգնում և այլն) և չի ցանկանում մասնակցել այդ քննությանը (ստուգարքին), ինչի մասին նա նախօրոք գրավոր տեղեկացնում է դեկանին:

52. Քննության ներկայանալիս ուսանողը պարտավոր է դասախոսին ներկայացնել ստուգման գրքույկը: Դասախոսը քննական տեղեկագրում գրանցում է ուսանողի ստուգման գրքույկի համարը, հարցատոմսի համարը, ուսանողի պատասխանից հետո՝ բարձրաձայն հայտնում գնահատականը, որից հետո գրանցում է տեղեկագրում, դրական գնահատականը նաև ստուգման գրքույկում: Կարգի խախտման դեպքում դասախոսը ենթակա է նկատողության:

53. Ամփոփված քննական տեղեկագիրը դեկանատ է ներկայացվում քննության ավարտից անմիջապես հետո:

54. Բանավոր քննությունը կազմակերպվում է մեկ օրվա ընթացքում մեկ ենթախմբի համար:

VII. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

55. ՎՊՀ-ում ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է հավելված 2-ում:

56. Այն դասընթացներին, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է ,չստուգվածե, կրեդիտներ չեն հատկացվում և ստուգարքային գրքույկում նշում չի կատարվում:

57. Գնահատումը կատարվում է ըստ տվյալ դասընթացի գնահատման սահմանված չափանիշների.

18-20 միավորները համարվում են դրական գնահատական

7 միավորները համարվում են բացասական (չի նշվում ուսանողի ստուգման գրքույկում):

58. Քննության ժամանակ կամ գրավոր աշխատանքի կատարման ընթացքում ուսանողի անազնվությունը հայտնաբերելիս (ծածկաթերթիկից կամ այլ արգելված աղբյուրից օգտվելու դեպքում) (տե՛ս ,Ակադեմիական ազնվության կարգեր) այդ ուսանողի քննությունը (գրավոր աշխատանքը) դադարեցվում է և տեղեկագրում գրանցվում է 0 (զրո):

VIII. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

59. Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար դեկանատը յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած հանրագումարային գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը (հավելված 3):

60. Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

61. Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

ծրագրային (գումարային) կրեդիտների (ԾԿ) քանակը

գնահատված կրեդիտների (ԳԿ) քանակը

վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ):

62. Ծրագրային (գումարային) կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած բոլոր կրեդիտների գումարն է:

63. Գնահատված կրեդիտը (ԳԿ) այն դասընթացների կրեդիտների գումարն է, որոնք գնահատված են.

$$ԳԿ = \sum (Կրեդիտ)$$

64. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) բոլոր գնահատված կրեդիտների և դրանց համապատասխանող ECTS գնահատականների արտադրյալների գումարն է.

ՎՄ = ∑ (Կրեդիտ x ԹԳ),

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS թվային գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5 կրեդիտով դասընթացը գնահատվել է 72 միավոր, ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ x 72 = 360՝ 500 հնարավորից:

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով չափված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

ՄՈԳ = ՎՄ/(∑ ԳԿ)

65. Հաշվառվում և ակադեմիական տեղեկագրում գրանցվում են կիսամյակային (հաշվարկված տվյալ կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

66. Ուսանողի հիմնավորված պահանջի դեպքում բուհը պարտավոր է, համաձայն բուհում գործող կարգի, տրամադրել նրա ակադեմիական տեղեկագիրը ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար:

67. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր դասընթացների անհրաժեշտ կրեդիտները (30 կրեդիտ՝ մեկ կիսամյակի համար):

68. 30 կրեդիտ չհավաքած ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և ձեռք բերելու սահմանված կրեդիտները գործող կարգի համաձայն:

X. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

69. Դրական գնահատված դասընթացի քննության(ստուգման) կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

70. Ստուգմանը, ստուգարքին կամ քննությանը չներկայանալը համարվում է հարգելի՝ քննության օրը և դրան հաջորդող երկու աշխատանքային օրերի ընթացքում Համալսարանի ընդհանուր բաժնում գրանցված բժշկական տեղեկանքի կամ բացակայությունը հիմնավորող այլ փաստաթղթի առկայության դեպքում:

71. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու քննությունն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած (գտնվում է 0-57 միջակայքում) ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու համաձայն գործող կարգի, ընդ որում՝ այս շրջանում ստացած դրական գնահատականներով ուսանողը չի կարող մասնակցել նպաստների և ուսանողական կրթաթոշակի հատկացման համար անցկացվող մրցույթին:

72. Յուրաքանչյուր առարկայի քննության կամ ստուգարքի ակադեմիական պարտքը թույլատրվում է վերահանձնել միայն երկու անգամ: Պարտքերի մարման համար սահմանվում է երկու շրջան՝ ըստ ժամանակացույցի:

73. Պրակտիկային մասնակցած, բայց չորակավորված ուսանողների համար դեկանը պրակտիկայի պարտքերի մարման համար հաստատում է ժամանակացույց:

74. Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ կամ այլ պատճառներով պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

XI. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը

75. Քննաշրջանի արդյունքների ամփոփումը կատարվում է դեկանատներում և ուսումնական վարչությունում:

76. Այն ուսանողները, որոնք հաջողությամբ կատարել են ուսումնական տարվա պլանով նախատեսված բոլոր առաջադրանքները, դեկանի ներկայացմամբ և ռեկտորի հրամանով փոխադրվում են հաջորդ կուրս:

77. Կիսամյակում գերազանցիկ է համարվում այն ուսանողը, որը տվյալ կիսամյակում ստուգարքային և քննական առարկաներից, կուրսային

աշխատանքներից (նախագծերից), պրակտիկաներից հավաքել է 86-100 միավորներ (,գերազանցե գնահատականներ):

78. Քննաշրջանի արդյունքները ուսումնասիրվում և քննարկվում են ամբիոնների, ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդի, ռեկտորատի և Համալսարանի գիտխորհրդի նիստերում:

XIII. Կրեդիտների փոխանցումը

79. Ակադեմիական կրեդիտների կուտակումը և փոխանցումը կատարվում է համաձայն ,Ակադեմիական կրեդիտների կուտակման և փոխանցման համակարգով ուսումնական գործընթացի կազմակերպման կանոնակարգի:

XIV. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման հսկողությունը

80. Քննությունների և ստուգարքների անցկացման նկատմամբ հսկողությունն իրականացվում է ամբիոնի վարիչի, դեկանատի, ուսումնական վարչության և քննությունները վերահսկող հանձնաժողովի կողմից:

81. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը ստեղծվում է ռեկտորի հրամանով և հաշվետու է ռեկտորին ու ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին:

82. Քննությունները վերահսկող հանձնաժողովը իրավասու է դեկանի գիտությամբ ստուգելու ֆակուլտետում անցկացվող բոլոր տեսակի քննություններն ու ստուգարքները, նրանց համապատասխանությունը սույն կանոնակարգին և լսելու ուսանող(ներ)ի պատասխան(ներ)ը:

83. Քննության կամ ստուգարքի ընթացքի, դասախոսի կամ ուսանողի պարտականությունների կամ իրավունքների որևէ խախտում նկատելու դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են միջամտելու և (դեկանի օգնությամբ) կանխելու նկատված խախտումը:

84. Ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում հանձնաժողովի անդամներն իրավասու են, անմիջապես գրավոր տեղյակ պահելով բուհի ռեկտորին կամ ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորին, դեկանից պահանջելու քննության կամ ստուգարքի դադարեցում: Քննության (ստուգարքի)

շարունակման կամ դադարեցման և նոր քննության (ստուգարքի) անցկացման մասին որոշումը կայացվում է Համալսարանի ղեկավարության և դեկանի կողմից:

Հավելված 1

Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության համար հատկացվող միավորները և համարժեք տոկոսները

Մասնակցության աստիճանը մասնակցության աստիճանը %	Հատկացվող միավորը	
	Դասախոսություն	Գործնական (սեմինար, լաբորատոր) աշխատանք
96-100	5	15
91-95	5	15
86-90	4	14
81-85	4	14
76-80	3	13
71-75	3	13
66-70	2	12
61-65	2	12
56-60	1	11
51-55	1	11
0-50	0	0

Հավելված 2

Ուսումնառության արդյունքների գնահատման 100 -միավորանոց սանդղակ

Գնահատականը ըստ 5-բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100- բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանցե (5)	96-100	A^+
«գերազանցե (5)	91-95	A

«գերազանցե (5)	86-90	A⁻
«լավե (4)	81-85	B+
«լավե (4)	76-80	B
« լավե (4)	71-75	B-
«բավարարե (3)	67-70	C+
«բավարարե (3)	62-66	C
«բավարարե (3)	58-61	C-
«անբավարարե	0-57	D
«ստուգվածե	58-100	S
«չստուգվածե	0-57	U

Գ. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների ծառայություն, որում ընդգրկում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներ:

2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը նրանց ուսումնառության ողջ ընթացքում:

3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, ուսումնական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբային և անհատական խորհրդատվություններ:

Դ. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

1. Ուսանողը պարտավոր է՝

• ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,

• կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,

• կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին,

2. Ուսանողն իրավունք ունի՝

• ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ՎՊՄԻ կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

• միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),

• փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,

• հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,

• բակալավրի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

Մաս II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրքի նպատակը

***Դասընթացների տեղեկագ*իրքը նախատեսված է բանասիրական ֆակուլտետում իրականացվող բակալավրի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հանրությանը մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.**

- **կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և**

կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,

- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված ելքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

2. 023102.02.6. «ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ (ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒ) ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» մասնագիտության տեղեկագիրք

I. Ընդհանուր հումանիտար և սոցիալ-տնտեսագիտական առարկաներ

Պ/բ-0453 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 1 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի առաջին մասի դասավանդումընպատակ ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության հին, միջին և նոր շրջանների ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա V-XIX դարերի հայ ազատագրական պայքարի պատմությունը,
2. կկարողանա ներկայացնել Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը
3. կկարողանա ներկայացնել հայ ազատագրական շարժման նախադրյալները, ազգային-ազատագրական շարժման գաղափարախոսության սկզբնավորումը
4. կտիրապետի հայ ազատագրական պայքարի պատմության վերաբերյալ խոր և համակողմանի գիտելիքների

5. կկարողանա որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. V դ ազատագրական պայքարը ***Թեմա 2.*** VI-VII դդ. ազատագրական պայքարը: ***Թեմա 3.*** VIII-IX դդ ազատագրական պայքարը արաբական տիրապետության դեմ ***Թեմա 4.***: Հայաստանի ազատագրական ծրագրերը ***Թեմա 5.*** Հայ ժողովրդի ազատագրական որոնումները XVII դարի երկրորդ կեսին և XVIII դարի առաջին քառորդին ***Թեմա 6.*** Հովսեփ Էմինը և Հայաստանի ազատագրության նրա ծրագիրը ***Թեմա 7.*** Հայաստանի ազատագրության ծրագրերը XVIII դարի II կեսին ***Թեմա 8.***. Ազատագրական պայքարը Սյունիքում և Արցախում ***Թեմա 9.*** Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին ***Թեմա 10.*** Հայ հասարակական քաղաքական հոսանքները ***Թեմա 11*** Արևմտահայ ազգային ազատագրական շարժումների վերելքը XIX դ. 90-ական թթ: ***Թեմա 12.*** Հայկական հարցի ծագումը և նրա միջազգայնացումը: ***Թեմա 13.*** Ֆիդայական շարժումը:. ***Թեմա 14.*** Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները:

Պ/բ0453 Հայոց պատմության հիմնահարցեր - 2 (2կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի երկրորդ մասի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ հայոց պատմության նոր շրջանի ազատագրական պայքարի պատմության, Հայոց Մեծ եղեռնի, հայոց պետականության պատմության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. իմանա Հայոց Մեծ Եղեռնի պատմությունը, կկարողանա ներկայացնել 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը
2. կկարողանա ներկայացնել մայիսյան հերոսամարտերը և հայոց պետականության վերականգնման նախադրյալները

3. կտիրապետի արցախյան շարժման և անկախ պետականության վերականգնման պատմությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ազգային կուսակցությունների առաջացումը: ***Թեմա 2***. Հայկական հարցը 1912-1914թթ.: ***Թեմա 3*** Հայոց Մեծ Եղեռնը: ***Թեմա 4.*** 1915թ. ինքնապաշտպանական մարտերը: ***Թեմա 5*** 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը. Հայաստանի հանրապետության հռչակումը: ***Թեմա 6.*** Հայաստանի Առաջին հանրապետությունը 1918-1820 թթ. ***Թեմա 7.*** Արցախյան շարժման նոր փուլը: ***Թեմա 8.*** Հայաաստանի անկախության հռչակագիրը. անկախ պետականության վերականգնումը: ***Թեմա 9.*** Հայաստանի Հանրապետության խորհրդանիշները:

Հլ/բ0022 Հայոց լեզու և գրականություն - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել համակարգված գիտելիքներ և հմտություններ հայոց լեզվի կառուցվածքին վերաբերող այն թեմաների շուրջ, որոնք պարտադիր են բուհական ծրագրով և կխթանեն ուսանողների ինքնուրույնությունը, կնպաստեն ստեղծագործական ունակությունների և խոսքի մշակույթի զարգացմանը: Դասընթացի նպատակն է նաև ուսանողներին ,Հայ գրականությունե առարկային վերաբերող գիտելիքներ հաղորդել, խորացնել և ընդլայնել հայ գրականության մասին ուսանողների ունեցած ընդհանուր գիտելիքները, ծանոթացնել հայ գրականության պատմությանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կատարել տեքստի հնչյունաբանական և բառակազմական քննություն,
2. կկարողանա խոսքում կիրառել իր ձեռք բերած տեսական գիտելիքները.
3. կկարողանա ճիշտ շարադրել առանձին գործնական գրություններ,

4. կուննենա համակողմանի գիտելիքներ հայ հին և միջնադարյան գրականության վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայերենի ծագումը և զարգացման փուլերը: *Թեմա 2.* Ժամանակակից հայերենի հնչյունական համակարգը: Հնչյունափոխություն. տեսակները: *Թեմա 3.* Բառագիտություն. առարկան, ենթաբաժինները և խնդիրները: Ձևույթ: Բառերի տեսակներն ըստ կազմության: *Թեմա 4.* Բարդ բառերի տեսակները: *Թեմա 5.* Բառիմաստի տեսակները: Իմաստափոխություն. տեսակները: *Թեմա 5.* Բառերի ձևաիմաստային խմբերը: *Թեմա 6.* Ժամանակակից հայերենի բառապաշարը: *Թեմա 7.* Դարձվածաբանություն: *Թեմա 8.* Բառարանագրություն: *Թեմա 9.* Խոսքի մասերի դասակարգումը: *Թեմա 10.* Գոյականը որպես խոսքի մաս: Գոյականի իմաստային-քերականական խմբերը: *Թեմա 11.* Գոյականի քերականական կարգերը: *Թեմա 12.* Ածականը որպես խոսքի մաս: Տեսակները: *Թեմա 13.* Թվականը որպես խոսքի մաս: Տեսակները: *Թեմա 14.* Դերանունը որպես խոսքի մաս: Տեսակները: Դերանվանական հոլովում: *Թեմա 15.* Մակբայը որպես խոսքի մաս: Տեսակները: *Թեմա 16.* Կապը որպես խոսքի մաս: Տեսակները: *Թեմա 17.* Շաղկապը որպես խոսքի մաս: Տեսակները: *Թեմա 18.* Վերաբերականը և ձայնարկությունը որպես խոսքի մասեր: *Թեմա 19.* 5-րդ դար հայ պատմագրությունը: *Թեմա 20.* հայ հին և միջնադարյան քնարերգությունը: *Թեմա 21.* ,Սասնա ծռերե էպոսը: *Թեմա 22* Միջնադարյան տաղերգություն, հայրեններ:

Հլ/բ0022 Հայոց լեզու և գրականություն - 2 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի այս փուլով կապահովվի ուսանողների գիտելիքների, հմտությունների, կարողությունների այն պաշարը, որը սահմանված է ՈԱՇ-ով և միտված է համակարգված գիտելիքների, հմտությունների ապահովմանը հայոց լեզվից և հայ գրականությունից:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա համակարգված գիտելիքներ և հմտություններ հայոց լեզվի կառուցվածքին վերաբերող այն թեմաների շուրջ, որոնք պարտադիր են բուհական ծրագրով,
2. կկարողանա կատարել ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություններ,
3. կկարողանա խոսքում կիրառել իր ձեռք բերած տեսական գիտելիքները,
4. կունենա համակողմանի գիտելիքներ հայ նոր և նորագույն, սփյուռքահայ գրականության վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բայը որպես խոսքի մաս: *Թեմա 2.* Բայի կազմությունը: Բայածանցներ և բայահիմքեր: *Թեմա 3.* Անդեմ բայեր: *Թեմա 4.* Բայի սեռը: *Թեմա 5.* Բայի խոնարհումը: Եղանակի, դեմքի, թվի, ժամանակի քեր. կարգերը: *Թեմա 6.* Բայի ժամանակաձևերը: Դրական և ժխտական խոնարհում: *Թեմա 7.* Կրկնաբաղադրյալ ժամանակաձևեր: *Թեմա 8.* Անկանոն և պակասավոր բայերի խոնարհումը: *Թեմա 9.* Հարադիր բայերի խոնարհումը: *Թեմա 10.* Շարահյուսություն. առարկան, խնդիրները, հիմնական հասկացությունները: *Թեմա 11.* Շարահյուսական կապակցման եղանակները և միջոցները: *Թեմա 12.* Բառակապակցությունը որպես լեզվական միավոր: Բնութագրումը և դասակարգումը: *Թեմա 13.* Բառակապակցության տեսակներն ըստ գերադաս անդամի խոսքիմասային պատկանելության: *Թեմա 14.* Նախադասությունը որպես լեզվական միավոր: Բնութագրումը և դասակարգումը: *Թեմա 15.* Նախադասության գլխավոր անդամներ: *Թեմա 16.* Գոյականական անդամի լրացումներ. տեսակները, արտահայտությունը և կետադրությունը: *Թեմա 17.* Բայական անդամի լրացումներ: Խնդիրներ: *Թեմա 18.* Բայական անդամի լրացումներ: Պարագաներ: *Թեմա 19.* Միակազմ նախադասություն: *Թեմա 20.* Դերբայական դարձված: *Թեմա 21.*Բարդ համադասական նախադասություն: *Թեմա 22.*Բարդ ստորադասական նախադասություն: *Թեմա 23.* Երկրորդական նախադասության բնույթի որոշման մեթոդները: *Թեմա 24.* Ուրիշի ուղղակի և անուղղակի խոսք: *Թեմա 25.* Փոխակերպում: *Թեմա 26.* Հայ նոր գրականության ընդհանուր նկարագիրը: *Թեմա 27.* Հ.Թումանյան: Ավ. Իսահակյան: Վ.Տերյան: Ե.

Չարենց: *Թեմա 28.* Ուրվագիծ արևմտահայ պոեզիայի /Դուրյան, Մեծարենց, Վարուժան, Թեքեյան/: *Թեմա 29.* Սփյուռք - ,Կարոտիե և ,Նահանջիե գրականության ուրվագիծ / Համաստեղ, Մնձուրի, Շ. Շահնուր/:

ՌԼ0081 Ռուսաց լեզու - 1 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ձևավորել ռուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.
3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.
4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական և այլ բնույթի (գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Խաղաղության մշակույթ: ՀՀ ներքին և արտաքին քաղաքականությունը: Տեսական նյութ. Հնչյունաբանություն: Ռուսաց լեզվի հնչյունական համակարգը; ռուսերենի շեշտ; բանավոր և գրավոր խոսքի հնչերանգը:

Թեմա 2. Ռուսաց լեզուն որպես ՄԱԿ-ի աշխատանքային լեզուներից մեկը: Քերականական նյութ. Գոյականի քերականական սեռը: Ընդհանուր քերականական սեռի բառեր: Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Մարդ: Դիմանկար: Բնավորություն: Ընտանիք: Քերականական նյութ. Որոշչի համաձայնեցումը գոյականի հետ: Քերականական կառույցների կազմում: Գոյականների հոլովները:

<u>Թեմա 4.</u> Տուն, բնակարան, քաղաք, որում ես ապրում եմ: Քերականական նյութ. Գոյականի թիվը: Եզակի թիվ, հոգնակի թիվ: Անեզական և անհոգնական գոյականներ:

<u>ՌԼ0081 Ռուսաց լեզու - 2 (4 կրեդիտ)</u>

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ձևավորել ռուսերենի իմացության այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի ուսանողների ռուսերենով հաղորդակցվելու, երկխոսություն ծավալելու ունակությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

1. ռուսերենով ճիշտ կառուցել իր բանավոր խոսքը.
2. ծավալել երկխոսություն ինչպես նեղ մասնագիտական, այնպես էլ այլ ոլորտներում.
3. կիրառել ռուսաց լեզվի քերականական կառուցվածքը.
4. վերլուծել, մեկնաբանել և վերարտադրել մասնագիտական և այլ բնույթի (գեղարվեստական և ճանաչողական) տեքստեր:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1. Կրթություն: Կրթության համակարգը Հայաստանում:</u> Քերականական նյութ. Ածական անուն: Որակական, հարաբերական և ստացական ածականներ: Ածականի համեմատական աստիճանները: Ամբողջական և կրճատ ձևերը: Նրանց կիրառությունը կապակցություններում և նախադասություններում: Քերականական կառույցների կազմում:

<u>Թեմա 2. Երիտասարդությունը 21 դարում:</u> Քերականական նյութ. Թվական անուն: Թվականի տեսակները, ուղղագրությունը, կապակցությունները և շարահյուսական դերը: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Աշխատանքի նշանակությունը մարդու կյանքում: Քերականական նյութ.Դերանուն: Դերանունների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 4. Գիտություն և տեխնիկա: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

ՌԼ0081 Ռուսաց լեզու - 3 (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (64 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողի մոտ ձևավորելու ռուսերեն լեզվի այնպիսի մակարդակ, որը կապահովի տվյալ լեզվով հաղորդակցումը, սեփական տեսակետը արտահայտելու և երկխոսություն ծավալելու նրա ունակությունը մասնագիտական և այլ ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ռուսաց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և կանոնները.

2. կտիրապետի տվյալ մասնագիտության տերմինային համակարգին.

3. կտիրապետի մասնագիտական տեքստի քերականական առանձնահատկություններին, կարգերին և շարահյուսական կառուցածքներին.

4. կկարողանա սեղմ ձևով ներկայացնել այս կամ այն մասնագիտական տեքստը, առանձնացնել նրանում պարունակվող հիմնական միտքը, նշել առանցքային բառերը (եզրույթները), ընդգծել տվյալ հոդվածում պարունակվող գիտական նորույթը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Աշակույթ և արվեստ: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 2. Առողջություն: Հանգիստ: Սպորտ: Ժամանց: Քերականական նյութ: Բայ: Բայի եղանակավորում: Սահմանական, ըղձական և հրամայական եղանակները: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 3. Բնություն: Բնապահպանություն: Էկոլոգիա: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Ժամանակի պարագա և տեղի պարագա: Կառավարման սկզբունքով կառուցված պարագայական կապակցություններ: Քերականական կառույցների կազմում:

Թեմա 4. ԶԼՄ-ներ և դրանց դերը ուսաց լեզվի ուսուցման գործում: Քերականական նյութ: Դերբայ: Դերբայների տեսակները: Քերականական կառույցների կազմում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ:

Թեմա 5. Հայրենիք: Մեր հանրապետությունը: Կենսաձևը Հայաստանում: Շարահյուսություն: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Կետադրություն:

Փ/բ0478 Փիլիսոփայության հիմնահարցեր (4կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (28 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ սեմինար պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Հիմնարար գիտությունների տվյալների փիլիսոփայական մեկնաբանությունների միջոցով աջակցել ուսանողի համակարգված աշխարհայացքի, քաղաքակրթական զարգացումների արդի միտումների և այդ համատեքստում ազգային մրցունակ համակարգի մասին մասնագիտական պատկերացումների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա աշխարհի և նրանում մարդու տեղի ու դերի մասին փիլիսոփայական հայեցակարգերի ընդհանուր և տարբերակիչ առանձնահատկությունները.

2. կհասկանա ճշմարտության և մոլորության, գիտելիքի և հավատի, ռացիոնալի և իռացիոնալի սահմանազատման փիլիսոփայական մեթոդաբանության դերն ու նշանակությունը.

3. կկարողանա վերլուծել և ամբողջական պատկերացում կազմել արդի քաղաքակրթական, քաղաքական մշակութային և մարդաբանական պատկերացումների, տեխնածին քաղաքակրթության զլոբալ հիմնախնդիրների մասին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Փիլիսոփայությունը որպես գիտություն: *Թեմա 2.* Փիլիսոփայության զարգացման պատմական փուլերը: *Թեմա 3.* Մատերիա և կեցություն: *Թեմա 4.* Հոգևորի պրոբլեմը փիլիսոփայության մեջ: *Թեմա 5.* Զարգացման հիմնախնդիրը: *Թեմա 6.* Իմացության տեսություն: *Թեմա 7.* Գիտական իմացության յուրահատկությունը: *Թեմա 8.* Սոցիալական փիլիսոփայություն: *Թեմա 9.* Հասարակության սոցիալ-տնտեսական համակարգը: *Թեմա 10.* Հասարակության քաղաքական համակարգը: *Թեմա 11.* Մարդու հիմնախնդիրը փիլիսոփայության մեջ: *Թեմա 12.* Հասարակական գիտակցություն: *Թեմա 13.* Արժեքաբանության փիլիսոփայություն:

ԸՖԴ/բ0876 Մարմնակրթություն (1-4-րդ կիսամյակներ)[3] (32-ական ժամ)

Կամընտրական դասընթացներ

Կամընտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Փ/բ-1238 Մշակութաբանություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդակից դարձնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման ընթացքին և առանձին իրողություններին, ներկայացնել համաշխարհային մշակույթի պատմությունը և վերջինիս համատեքստում հայ ազգային մշակույթի զարգացման առանձնահատկությունները, ուսանողին զինել համապատասխան մեթոդիկայով՝ ճանաչելու, վերլուծելու և գնահատելու մշակութային առանձին երևույթներ, օգնել մշակելու գնահատման ազգային, անհատական և համամարդկային

[3] Առարկայի համար կրեդիտներ չեն սահմանվում:

չափանիշներ, ինչպես նաև դրսևորել ինքնուրույն մոտեցումներ մշակույթի և նրա առանձին դրսևորումների նկատմամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է իմանա

- մշակույթի բնորոշումը, ծագումը, զարգացման օրինաչափությունները, նյութական և հոգևոր մշակույթների առանձնահատկությունները, մշակույթի նեղ և լայն առումները:

Պետք է կարողանա

- ինքնուրույն տարբերակել հոգևոր և նյութական մշակույթները, նկատել նրանց փոխադարձ անցումները և տարրերի փոխներթափանցումները
- ընտրել մշակութային իրողությունների գնահատման չափանիշները
- ճանաչել մշակույթի զարգացման օրինաչափությունները
- մշակույթի առանձին դրսևորումները պատկերացնել համաշխարհային մշակույթի զարգացման համատեքստում
- ճանաչել և առանձնացնել լոկալ մշակույթների տիպերը (ըստ տարածքի, ժամանակաշրջանի, ազգայինի և մշակույթի տվյալ տիպի)

Պետք է տիրապետի

մշակութաբանության հետազոտական-վերլուծական հինգ մեթոդներին:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Մշակութաբանության առարկան, խնդիրները, ուսումնասիրության շրջանակները: *Թեմա 2.* Մշակույթի բնորոշումը: *Թեմա 3.* Մշակույթի գործառույթները: *Թեմա 4.* Մշակույթի լեզուն և կառուցվածքը: Ազգային և համամարդկային մշակույթ: *Թեմա 5.* Զանգվածային և էլիտար մշակույթ: *Թեմա 6.* Հոգևոր գործունեության մշակութային ձևերը: *Թեմա 7.* Բնություն և մշակույթ: *Թեմա 8.* Հասարակություն և մշակույթ: *Թեմա 9.* Քաղաքակրթություն և մշակույթ: Արդի տեսությունները:

Փ/բ-0475 Տրամաբանություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակը մտածողության օրենքների և օրինաչափությունների, մտքի քերականության կանոնների յուրացումն ու ճիշտ օգտագործման շնորհիվ, գիտելիքների միջոցով նոր գիտելիքների, այլև ստանալն ու յուրացնելն է ոչ միայն մտածողության, այլև դրա շնորհիվ իրականության մասին ընդհանրապես: Այս իմաստով անհրաժեշտ է և պարտադիր:

Տրամաբանություն գիտության նպատակն է ցույց տալ. թե ինչպես շաղկապել մտքերը, որպեսզի ճշմարիտ նախադրյալներից ստանանք ճշմարիտ եզրակացություն: Փաստորեն տրամաբանությունը մտքի քերականությունն է: Ահա թե ինչու դպրոցում և բուհում դասավանդվող առարկաների դասավանդման և յուրացման մակարդակը պայմանավորված է դասավանդողի տրամաբանական պատրաստվածությամբ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է կարողանա տիրապետել տրամաբանության օրենքների, կատեգորիալ ապարատի և մեթոդների կիրառման շնորհիվ նյութականի իդեալականացման, օբյեկտիվը սուբյեկտիվացնելու և սուբյեկտիվն էլ օբյեկտիվացնելու հիմնական սկզբունքներին:

Պետք է իմանա տվյալ գիտության օրենքները, կատեգորիալ ապարատը և մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տրամաբանությունը որպես գիտություն: *Թեմա 2.* Հասկացությունը որպես մտքի ձև: *Թեմա 3.* Դատողությունը որպես մտքի ձև: *Թեմա 4.* Տրամաբանության օրենքները և մեթոդները: *Թեմա 5.* Մտահանգում: Անհրաժեշտ և ճշմարտանման մտահանգումներ: *Թեմա 6.* Ապացուցում և հերքում:

Հ/բ-0304 Սոցիոլոգիա

Նպատակը.

Ուսանողների մոտ գիտելիքներ ձևավորել սոցիոլոգիայի պատմական անհրաժեշտության, հասարակության համար ունեցած դերի, սոցիոլոգիական աշխարհայացքի բազմազանության և բազմաձևության մասին

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սոցիոլոգիան իբրև գիտություն

1. Սոցիոլոգիայի ձևավորման նախադրյալները:

2.Սոցիոլոգիական գիտելիքի կառուցվածքը:

3.Սոցիոլոգիայի ուսումնասիրման օբյեկտը, առարկան, մեթոդները, ֆունկցիաները:

4.Սոցիոլոգիական հետազոտության մեթոդները:

5.Սոցիոլոգիան հասարակական գիտությունների համակարգում:

Թեմա 2. Հասարակություն

1.Հասարակության պատմական ձևեր և տիպաբանական հիմքեր:

2.Հասարակության զարգացումը մեկնաբանող մոտեցումներ:

2.1.Հասարակությունն իբրև համակարգ:

Թեմա 3. Մշակույթ

1.<<Մշակույթ>> հասկացությունը, տարրերը, տեսակները:

2.Սոցիոմշակութային փոփոխություններ:

Թեմա 4. Սոցիալականացում

1. Ընդհանուր հասկացություն, տեսակներ:

2. Առաջնային սոցիալականացումը մեկնաբանող մոտեցումներ:

3. Սոցիալականացման հիմնական ագենտները:

4. Շեղվող վարք:

Թեմա 5. Հասարակության սոցիալական կառուցվածքը

1. Սոցիալական խմբեր և կազմակերպություններ:

2. Սոցիալական ինստիտուտներ. ընտանիքի ինստիտուտը:

Թեմա 6. Սոցիալական ստրատիֆիկացիա

1. Սոցիալական անհավասարություն, սոցիալական մոբիլություն, ստրատիֆիկացիոն դիրքեր, միջին դաս:

2. Ստրատիֆիկացիոն համակարգեր:

3. Սոցիալական ստրատիֆիկացիան մեկնաբանող դասական մոտեցումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա

1.Տեսական գիտելիքներ

- ✓ Սոցիոլոգիայի առաջացման պատմական անհրաժեշտության, վերջինիս ուսումնասիրման օբյեկտի, առարկայի, ֆունկցիաների, հիմնական խնդիրների, սոցիոլոգիական գիտելիքի բազմամակարդակ կառուցվածքի վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության պատմական տիպերի, զարգացման օրինաչափությունների, հիմնական ընդհանրությունների եւ տարբերությունների, համակարգային մոտեցման, հասարակության՝ իբրեւ համակարգի՝ բազմամակարդակ կառուցվածքում գործառնող եւ փոխկախված տարրերի (անհատը՝ սոցիալական գործողություն կատարելու տեսանկյունից, խմբեր, կազմակերպություններ, ինստիտուտներ) վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության վերահսկողության մեխանիզմների, դրանց փոխպայմանավորվածության վերաբերյալ,
- ✓ Հասարակության ստրատիֆիկացիոն կառուցվածքի(շերտավորման), այն մեկնաբանող մոտեցումների, հիմնական շերտերի բնութագրի, մոբիլության, վերջինիս տեսակների, ըստ մոբիլության «բացե եւ «փակե հասարակությունների մեկնաբանման վերաբերյալ, գլոբալացման, վերջինս մեկնաբանող մոտեցումների եւ հիմնական տեսությունների (*իմպերիալիզմ (Հոբսոն), կախվածության տեսություն (Ֆրանկ), համաշխարհային համակարգի տեսություն (Վալերշտայն), ցանցային տեսություն (Կաստելս)*), հռոմեական ակումբի, գլոբալ եւ գլոբալացնող ռիսկերի, ռիսկի հասարակության գաղափարի, գլոբալացման հիմնական գործիքների, աշխատուժի, տեխնոլոգիաների, կապիտալի հոսքերի, Մալթուսականության, Համահնչյունկայնացման խնդրի, համաշխարհային հասարակության աճող բարդացման վերաբերյալ:
- ✓ Կիրառական սոցիոլոգիայի զարգացման պատմության, սոցիոլոգիական հետազոտության նախապատրաստման, անցկացման մշակման, ընդհանրացման ձեւերի, հետազոտության հիմնական մեթոդների վերաբերյալ:

Բուն մասնագիտական գործնական կարողություններ

- ✓ Վերլուծելու, սինթեզելու,
- ✓ Կազմակերպելու, պլանավորելու,
- ✓ Քննադատության, ինքնաքննադատության,
- ✓ Տեղեկատվության կառավարման,
- ✓ Նոր տեղեկատվությունը համապատասխան համատեքստում ընկալելու, մեկնաբանելու
- ✓ Բազմաձեւության, բազմամշակութայնության ընդունման,
- ✓ Նոր գաղափարներ առաջադրելու
- ✓ Յուրացված գիտելիքը տրամաբանորեն եւ հետեւողականորեն ներկայացնելու,
- ✓ Առարկայի մեթոդները եւ տեխնոլոգիաները ճիշտ օգտագործելու,
- ✓ Տվյալ առարկայական ոլորտում հետազոտությունների արդյունքները գնահատելու կարողություններ:

Կամընտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Փ/բ-0479 Իրավագիտություն

Նպատակը.

Իրավագիտություն առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ իրավունքի և պետության ծագման, սոցիալական նորմերի հետ իրավանորմերի հարաբերակցության, պետության ձևի, կառուցվածքի, կառավարման ձևի, իրավունքի համակարգի, իրավահարաբերությունների, իրավունքի տարբեր ճյուղերի, այդ թվում սահմանադրական իրավունքի, ընտանեկան իրավունքի, միջազգային իրավունքի վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

<u>պետք է իմանա</u>

- Իրավագիտության ուսումնասիրության օբյեկտը և առարկան: Պետության հասկացությունը և էությունը: Իրավական պետությունը և նրա հիմնական բնութագրերը: Պետության տիպերը և ձևերը: Պետության մեխանիզմը: Պետության գործառույթները: Պետությունը հասարակության քաղաքական համակարգում: Իրավունքի հասկացությունն ու էությունը: Իրավունքի ձևերը (աղբյուրները): Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում: Իրավագիտակցություն: Իրավունքի սկզբունքները և գործառույթները: Իրավունքի նորմ: Նորմատիվ իրավական ակտերը և նրանց համակարգումը: Իրավունքի նորմի մեկնաբանումը: Իրավունքի իրացումը: Իրավական հարաբերություններ: Իրավաչափ վարքագիծ և իրավախախտում: Իրավաբանական պատասխանատվություն: Իրավունքի համակարգը: Օրինականություն և իրավակարգ:

<u>Պետք է կարողանա</u>

- հստակ պատկերացնել պետության և իրավունքի ծագման ընդհանուր օրինաչափությունները գործառույթները
- ինքնուրույն կողմնորոշվել տարբեր տեսակետներում
- որոշ տեսական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ

Պետք է տիրապետի

- իրավագիտության կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին
- բուհում իրավագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին
- բուն մասնագիտական գործնական կարողությունների
- գնահատման գործիքներ կիրառելու հմտությանը

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Պետության և իրավունքի առաջացումը: *Թեմա 2.* Պետության էությունը, գործառույթները և ձևերը: *Թեմա 3.* Իրավունքը սոցիալական նորմերի համակարգում: *Թեմա 4.* Սոցիալական նորմերի հասկացությունը և տեսակները: *Թեմա 5.* Իրավունքը և իրավագիտակցությունը: *Թեմա 6.* Օրինականությունը և իրավակարգը: *Թեմա 7.* Իրավունքի համակարգը: *Թեմա 8.* Իրավական պետություն: *Թեմա 9.* Սահմանադրական իրավունք: *Թեմա 10.* Սահմանադրական կարգ հասկացությունը:

Տ/բ1255 Տնտեսագիտություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձնավորել տնտեսագիտության մեթոդաբանության, շուկայական տնտեսության բովանդակության, սեփականատիրական հարաբերությունների, միկրոտնտեսական և մակրոտնտեսական զարգացման օրինաչափությունների, պետական բյուջեի ու պետության տնտեսական քաղաքականության արդյունավետության բարձրացման մասին պատկերացումներ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. պատկերացում կունենա շուկայական տնտեսության բնույթի, կատեգորիաների, զարգացման հիմնական օրինաչափությունների մասին.

2. կիմանա տնտեսագիտական գիտելիքների դերն ու գործառույթները տնտեսության տարբեր ոլորտներում.

3. կկարողանա ճիշտ ներկայացնել մարդ-տնտեսություն-տնտեսական քաղաքականություն փոխհարաբերությունները.

4. կիմանա առարկայի կարևորությունը հասարակական տնտեսական հարաբերությունների բնագավառում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տնտեսագիտության ծագումն ու զարգացումը: Ուսումնասիրման առարկան և մեթոդները: *Թեմա 2.* Ապրանքային արտադրություն: Ապրանք և փող: *Թեմա 3.* Շուկայական տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 4.* Տնտեսական համակարգեր: Տիպերը և մոդելները: *Թեմա 5.* Ֆիրման շուկայական հարաբերությունների համակարգում: *Թեմա 6.* Ձեռնարկատիրական կապիտալի ձևավորումը: *Թեմա 7.* Ծախքերի տեսությունը: Արտադրություն և ծախքեր: *Թեմա 8.* Շահույթ և շահութաբերություն: Ձեռնարկատիրական եկամուտ և աշխատավարձ: *Թեմա 9.* Ագրո-արդյունաբերական համալիր: Ռենտայի տեսություն: *Թեմա 10.* Կուտակում, սպառում և խնայողություն: *Թեմա 11.* Տնտեսական աճ: Տնտեսական զարգացման փուլայնությունը: *Թեմա 12.* Ինֆլյացիա և գործազրկություն: *Թեմա 13.* Դրամավարկային համակարգի էությունը: Բանկեր: *Թեմա 14.* Ֆինանսական համակարգ և ֆինանսական քաղաքականություն: *Թեմա 15.* Պետության սոցիալ-տնտեսական քաղաքականությունը: *Թեմա 16.* Համաշխարհային տնտեսությունը և զարգացման օրինաչափությունները: Միջազգային արժույթային և ֆինանսական համակարգեր:

Փ/բ-0476 Քաղաքագիտություն

Նպատակը.

- Ուսանողին տալ գիտելիքներ քաղաքականության, նրա էության, քաղաքական համակարգի, պետության և այլ հիմնախնդիրների վերաբերյալ:
- Խորացնել և ընդլայնել գիտելիքները քաղաքական սուբյեկտների նրանց գործառույթների վերաբերյալ:
- Նախապատրաստել ուսանողին քաղաքականության մեջ տեսականորեն որոշ հարցերի վերաբերյալ ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա քաղաքագիտության ուսումնասիրման օբյեկտը, կատեգորիալ համակարգը, հետազոտության մեթոդները, քաղաքագիտության ֆունկցիաները, քաղաքագիտության և հասարակական մյուս գիտությունների կապը, համաշխարհային քաղաքական մտքի պարբերացման սկզբունքները:

Կկարողանա հստակորեն պատկերացում կազմելու քաղաքականության, նրա էության ու կառուցվածքի վերաբերյալ, կատարել վերլուծություններ, համեմատություններ քաղաքագիտության բոլոր հարցերի վերաբերյալ, նորացնել և փոխանցել մասնագիտական գիտելիքը, նոր գաղափարներ առաջ քաշի, աշխատի թիմում:

Կտիրապետի քաղաքագիտություն առարկայի կարևորագույն խնդիրներին, առարկայի նպատակներին, նրա տեղին ու դերին, Բուհում հասարակագիտական կրթության կազմակերպման ժամանակակից մոտեցումներին և առանձնահատկություններին, Գնահատման գործիքների կիրառելու հմտությանը:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Քաղաքագիտության առարկան, խնդիրները: *Թեմա 2* Քաղաքականության սուբյեկտի էությունը և ձևերը: *Թեմա 3.* Հասարակության իրավաքաղաքական համակարգը, նրա տիպերը: *Թեմա 4.* Պետություն, նրա տիպերը և ձևերը: *Թեմա 5.* Քաղաքական իշխանություն: *Թեմա 6.* Հասարակական-քաղաքական կազմակերպություններ: *Թեմա 7.* Անցումային հասարակության քաղաքական համակարգը: *Թեմա 8.* Քաղաքական գործընթացներ և կոնֆլիկտներ: *Թեմա 9.* Քաղաքական մշակույթ, ձևերը և ֆունկցիաները: *Թեմա10.* Մարդու դերը քաղաքականության մեջ:

II Ընդհանուր մաթեմատիկական և բնագիտական առարկաներ

ԻՏՄՄ/բ-1366**Համակարգչից օգտվելու հնտություններ (2 կրեդիտ)**

Շաբաթական 2 ժամ (8 ժամ դասախոսություն և 24 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Ուսանողին ծանոթացնել համակարգչի կառուցվածքին և աշխատանքի հիմնական սկզբունքներին: Ուսանողի մոտ ձևավորել համակարգչից օգտվելու հիմնական հմտությունները: Ուսանողներին տալ անհրաժեշտ գիտելիքներ

ծրագրային և ինֆորմացիոն ապահովման մասին, ինչպես նաև ստեղծել անհրաժեշտ հիմքեր համակարգչի օգնությամբ մասնագիտության մեջ գործնական հետազոտություններ ու վերլուծություններ կատարելու համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կհասկանա համակարգչի կառուցվածքի և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները.

2. կիմանա, թե ինչ է օպերացիոն համակարգը, բազմախնդրայնությունը, որոնք են տեքստային և գրաֆիկական խմբագիրների աշխատանքների սկզբունքների տարբերությունը, Windows օպերացիոն համակարգի և Word, Excel, PowerPoint ծրագրերի հետ աշխատելու հիմնական սկզբունքները.

3. կկարողանա ինքնուրույն կատարել իր թղթավարությունը (կուրսային, ավարտական աշխատանքներ, հաշվարկների կատարում, զեկուցումների համար սլայդների պատրաստում և այլն):

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Գաղափար ինֆորմացիայի մասին: Ինֆորմացիայի չափի միավորները: *Թեմա 2.* Հաշվողական տեխնիկայի էվոլյուցիան: Պրոցեսոր: *Թեմա 3.* Համակարգչի կառուցվածքը և աշխատանքի հիմնական սկզբունքները: *Թեմա 4.* Ներքին և արտաքին հիշողություն: *Թեմա 5.* MS Office ծրագրային համակարգը (MS Word, Excel ծրագրեր):

ԸՖԴ/բ-0875Քաղպաշտպանություն և արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցեր (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն և 14 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացների նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ԱԻ-ում (երկրաշարժ, ջրհեղեղ, հրդեհներ, արտադրական և տրանսպորտային վթարներ,

թունավոր նյութեր, ճառագայթային ախտահանում և այլն) և պատերազմական պայմաններում պաշտպանվելու ձևերին և մեթոդներին, նաև փրկարարական աշխատանքների ծավալներին, բովանդակությանը և կատարմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա ստեղծված ԱԻ-ում և պատերազմական պայմաններում ժամանակին և ճիշտ իրականացնել պաշտպանվելու ձևերն ու մեթոդները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. ԱԻ-ի նախարարության կառուցվածքը և խնդիրները: *Թեմա 2.* ԱԻ-ները, նրանց բնութագրերը և կանխարգելման միջոցառումները: *Թեմա 3.* Բնակչության գործողությունները աhաբեկչությունների և նրանց սպառնալիքի ժամանակ: *Թեմա 4.* Հակառակորդի հարձակման ժամանակակից միջոցների բնութագրերը, նրանց վարակման օջախները և գնահատման մեթոդները: *Թեմա 5.* Բնակչության պաշտպանության կազմակերպումը ԱԻ-ների և պատերազմի ժամանակ: *Թեմա 6.* ԱԻ-ի և պատերազմի ժամանակ բնակչության բարոյահոգեբանական պատրաստվածության հիմնական ուղղությունները: *Թեմա 7.* Փրկարարական աշխատանքների կազմակերպումը ԱԻ-ի և պատերազմի ժամանակ, տեղեկատվության կազմակերպումը:

ԲԱ/բ-0913**Էկոլոգիա և բնապահպանության հիմունքներ (2 կրեդիտ)**

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ սեմինար պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել բնապահպանական աշխարհայացք՝ ուսանողներին ծանոթացնելով բնապահպանություն գիտության պատմությանը, բնական համակարգերի կազմավորման, գործունեության հիմունքներին, բնություն-հասարակություն համակարգում բնապահպանության հիմնախնդիրներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա բնապահպանության՝ որպես գիտության ձևավորման, կենդանիների և բույսերի էկոլոգիայի, էկոհամակարգի, կենսացենոզի և նոոսֆերայի ուսմունքների, մարդկության կայուն զարգացման սկզբունքների մասին.

2. կհասկանա բնական և անթրոպոգեն էկոհամակարգերի զարգացման ընդհանուր սկզբունքները և օրինաչափությունները.

3. կկարողանա վերլուծել էկոլոգիական վիճակը և գալ համապատասխան եզրակացությունների, կատարել ջրի, հողի և օդի ֆիզիկական, քիմիական և կենսաբանական անալիզներ:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Բնապահպանությունը և նրա կայացման պատմությունը: *<u>Թեմա 2.</u>* Օրգանիզմի և միջավայրի միջև փոխազդեցությունները: *<u>Թեմա 3.</u>* Պոպուլյացիաների էկոլոգիա: *<u>Թեմա 4</u>*. Համակեցություններ: *<u>Թեմա 5.</u>* Նյութերի երկրաբանական և կենսաբանական շրջապտույտը: *<u>Թեմա 6.</u>* Կենսոլորտ: *<u>Թեմա 7.</u>* Կենսոլորտի էվոլյուցիայի հիմնական ուղղությունները: *<u>Թեմա 8.</u>* Կենսոլորտի վրա հիմնական անթրոպոգեն ազդեցությունները: *<u>Թեմա 9.</u>* Անթրոպոգեն ազդեցությունները մթնոլորտի և կլիմայի վրա: *<u>Թեմա 10.</u>* Անթրոպոգեն ազդեցությունները ջրոլորտի վրա: *<u>Թեմա 11.</u>* Անթրոպոգեն ազդեցությունները լիթոսֆերայի վրա: *<u>Թեմա 12.</u>* Անթրոպոգեն ազդեցությունները համակեցությունների վրա: *<u>Թեմա 13.</u>* Կենսոլորտի վրա ազդեցության հատուկ ձևեր: *<u>Թեմա 14.</u>* Բնության պահպանության և ռացիոնալ բնօգտագործման հիմնական սկզբունքները: *<u>Թեմա 15.</u>* Էկոլոգիան և մարդու առողջությունը: *<u>Թեմա 16.</u>* Էկոլոգիա և տնտեսագիտություն: *<u>Թեմա 17.</u>* Բնության պահպանություն և գլոբալիզացիա:

Կամընտրական դասընթաց

<u>Կամընտրական դասընթաց (2 կրեդիտ)</u>

Շաբաթական 2ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական աշխատանք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

<u>Բժշկագիտության հիմունքներ և առողջության պահպանում</u>

Նպատակը.

1. Անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու վերաբերյալ
2. Տուժածի վիճակի վերահսկում
3 . Տուժվածի և հիվանդի խնամքի կանոների յուրացում

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

<u>պետք է իմանա.</u>

- Հիվանդությունների առաջացման պատճառները և կանխարգելիչ միջոցառումները
- Արտակարգ իրավիճակներում կողմնորոշված և ճիշտ բուժօգնություն կազմակերպելու կանոնները

Առողջ ապրելակերպի կանոնները

<u>պետք է կարողանա.</u>

- ✓ Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում:
- ✓ Տիրապետի առաջին օգնության կազմակերպման կանոններին
- ✓ Կատարել ստամոքսի լվացում, վիրակապում, բեկակալների տեղադրում, հոգնա,
- ✓ Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, զ/ճ չափում
- ✓ Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- ✓ Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժվածի մոտ
- ✓ Լարանի ճիշտ տեղադրում

<u>պետք է տիրապետի.</u>

- ✓ Կարողանա գիտական հարցերի վերբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
- ✓ Տիրապետի Առողջ ապրելակերպի կանոններին
- ✓ Տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում և կենցաղում ճիշտ , գրագետ , արագ բուժգնություն կազմակերպելու կանոներին
- ✓ Տիրապետի հիգիենայի կանոններին
- ✓ Տիրապետի հիվանդի/ տուժվածի/ խնամքի կանոններին :

Բովանդակություն

Թեմա 1. Օրգանիզմի հիմնական օրգան համակարգերի կառուցվածքը և ֆունկցիան: Հասկացություն հիվանդության մասին: Դեղանյութեր: Դեղանյութերի ներմուծման եղանակները: Մարմնի ջերմության չափում: Պուլսի որոշում: Թեմա 2. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը:

Հիվանդների խնամքը: Արյան շրջանառության վրա ազդող միջոցներ: ԶՃ չափումը: Թեմա 3. Շնչառական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Շնչառության հաճախականության որոշումը: Թեմա 4. Մարսողական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Ստամոքսի լվացում: Հոգնա: Թեմա 5. Միզասեռական համակարգի հիվանդություններ, կանխարգելումը: Հիվանդների խնամքը: Թեմա 6. Կենցաղային թունավորումներ: Առաջին բուժօգնության կազմակերպումը: Թեմա 7. Վնասվածքներ: Այրվածքներ: Ջերմային խանգարումներ: Ջրահեղձում: Առաջին բուժօգնության կազմակերպումը: Թեմա 8. Արյունահոսություններ: Դադարեցման եղանակները: Ռեզուս գործոն, արյան խմբեր: Թեմա 9. Վերքային ինֆեկցիա: Ինֆեկցիոն հիվանդություններ: Հականեխություն և աննեխություն: Վիրակապություններ: Թեմա 10. Կլինիկական մահ: Վերակենդանացման միջոցառումներ: Հասկացություն վնասվածքային շոկի մասին: ՄԻԱՎ_ՁԻԱՀ: Տուբերկուլյոզ: Առողջ ապրելակերպի կանոնները :

Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության առաջին բուժօգնություն

Նպատակը.

Անհրաժեշտ հմտություններ և կարողություններ աղետների օջախում տուժածներին առաջին և մինչբժշկական օգնություն ցույց տալու վերաբերյալ

2. Տուժածի վիճակի վերահսկում
3 . Տուժվածի և հիվանդի խնամքի կանոների յուրացում

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

__պետք է իմանա.__

- Տուժածի վիճակը վերահսկելու կանոնները
- Հիվանդությունների առաջացման պատճառները և կանխարգելիչ միջոցառումները
- Արտակարգ իրավիճակներում կողմնորոշված և ճիշտ բուժօգնություն կազմակերպելու կանոնները

__պետք է կարողանա.__

- ✓ Ձեռք բերված տեսական և գործնական գիտելիքների կիրառում:
- ✓ Տիրապետի առաջին օգնության կազմակերպման կանոններին
- ✓ Կատարել վիրակապում, լարանի տեղադրում, բեկակալների տեղադրում
- ✓ Կատարել ստամոքսի լվացում, հոգնա,
- ✓ Ջերմաչափում, պուլսի որոշում, զ/ճ չափում
- ✓ Այրվածքի մակերեսի և խորության որոշում
- ✓ Առաջին օգնության կազմակերպում ցրտահարված տուժվածի մոտ

Տուժածի տեղափոխում

__պետք է տիրապետի.__

- ✓ Կարողանա գիտական հարցերի վերբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ
- ✓ Տիրապետի Առողջ ապրելակերպի կանոններին
- ✓ Տիրապետի արտակարգ իրավիճակներում և կենցաղում ճիշտ , զրագետ , արագ բուժգնություն կազմակերպելու կանոններին
- ✓ Տիրապետի հիգիենայի պահպանման կանոններին
- ✓ Տիրապետի տուժվածի խնամքի կանոններին

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Հասկացություն հիվանդության մասին: Հիվանդի քննության մեթոդները: Թեմա 2. Սիրտ-անոթային համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 3. Շնչառական համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 4. Մարսողական համակարգի հիվանդություններ: Թեմա 5. Թունավորումներ: Թեմա 6. Վնասվածքներ: Թեմա 7. Ջերմային խանգարումներ: Թեմա 8. Արյունահոսություն: Թեմա 9. Վիրակապություններ: Վերակենդանացման միջոցառումներ: Թեմա 10. Առողջ ապրելակերպի կանոնները: Սեռավարակներ: Անվտանգ սեռական կապեր: Պրոֆեսիոնալ հիվանդություններ: Ինֆեկցիոն հիվանդություններ:

III Ընդհանուր մասնագիտական առարկաներ

<u>Հլ/բ-0023 Լեզվաբանության հիմունքներ (4 կրեդիտ)</u>

Շաբաթական 2,625 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 18 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել լեզվաբանական ընդհանուր կարգերը. աշխարհի լեզուների հնչյունական, բառային, ձևաբանական և շարահյուսական համակարգերի ընդհանուր առանձնահատկությունները, աշխարհի լեզուներն ու նրանց բաշխումը լեզվաընտանիքներում:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա լեզվական ընդհանուր կարգերը.

2. կիասկանա ցեղակից և ոչ ցեղակից լեզուների նմանություններն ու տարբերությունները.

3. կկարողանա տարբերել տարբեր լեզվաընտանիքների պատկանող լեզուները:

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> Լեզվի բնութագիրը, լեզվի բնորոշումը, լեզվի գոյության ձևերը: <u>*Թեմա 2.*</u> Լեզուների հնչյունաբանություն: Գիր: <u>*Թեմա 3.*</u> Լեզուների բառային համակարգերը: <u>*Թեմա 4.*</u> Լեզուների ձևաբանական համակարգերը: <u>*Թեմա 5.*</u> Լեզուների շարահյուսական համակարգերը: <u>*Թեմա 6.*</u> Լեզվի ծագումը: <u>*Թեմա 7.*</u> Աշխարհի լեզուների դասակարգումը:

<u>**Օլ/բ-0102Անգլերեն լեզու - 1 (12 կրեդիտ)**</u>

Շաբաթական 11 ժամ (176 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է զարգացնել ուսանողների արտասանական հմտությունները, նպաստել հնչյունների ճիշտ արտաբերմանը, արտահայտությունների և նախադասությունների ճիշտ շեշտադրմանը, միաժամանակ տալ տեսական գիտելիքներ հնչյունների, վանկերի տեսակների մասին: Խորացնել ուսանողների քերականական գիտելիքները և հարստացնել թեմատիկ բառապաշարը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա հասկանալ խոսակցական, ոչ աղավաղված, բնիկ խոսողների կողմից հնչող պարզ անգլերենը.
2. կկարողանա ճիշտ օգտագործել ձեռք բերած քերականական, բառապաշարային և հնչյունաբանական գիտելիքները՝ արդյունավետ հաղորդակցվելու համար պարզ իրավիճակներում.
3. կկարողանա կարդալ և հասկանալ անգլերեն տեքստեր:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Անգլերենի հնչյունական համակարգի առանձնահատկությունները: Հնչյունների դասակարգումը: Բաղաձայնների և ձայնավորների տեսակներն ըստ արտաբերման տեղի և ձևի: *Թեմա 2.* Անգլերենի ժամանակաձևերի կրկնություն և ամրապնդում: Ածականների և մակբայների համեմատության աստիճանները: Որոշիչ երկրորդական նախադասություններ: *Թեմա 3.* Ժամանակակից, ոչ բարդ տեքստերի ունկնդրում, ընթերցում, քննարկում: *Թեմա 4.* Գրավոր խոսքի հմտությունների զարգացում (նկարագրել իրեն, իր սիրած լուսանկարը, իր քաղաքը/ գյուղը, գրել ոչ պաշտոնական և պաշտոնական էլեկտրոնային նամակ):

ՕԼ/բ0102 Անգլերեն լեզու - 2 (13 կրեդիտ)

Շաբաթական 12 ժամ (192 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է խորացնել ուսանողների քերականական գիտելիքները: Կատարելագործել ուսանողների հաղորդակցման հմտությունները՝ բազմապիսի երկխոսությունների, առօրյա կյանքից վերցված իրավիճակների դերախաղումների միջոցով՝ օգտագործելով ձայնագրություններ, տեսաֆիլմեր: Ընդլայնել այն թեմաների շրջանակը, որոնց վերաբերյալ ուսանողները կարող են անցկացնել քննարկումներ, արտահայտել իրենց կարծիքը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա հասկանալ խոսակցական, բնիկ խոսողների կողմից հնչող համեմատաբար բարդ անգլերենը.
2. կկարողանա ճիշտ օգտագործել ձեռք բերած քերականական, բառապաշարային և հնչյունաբանական գիտելիքները՝ արդյունավետ հաղորդակցվելու համար բազմաբնույթ իրավիճակներում.
3. կկարողանա կարդալ, հասկանալ և քննարկել բազմապիսի անգլերեն տեքստեր, կռահել անծանոթ բառերի ու արտահայտությունների իմաստը կոնտեքստից, կատարել բառարանային աշխատանք (տալ բառի բնորոշումը,

հոմանիշ - հականիշները և այլն), կատարել տեքստի ընկալման մակարդակը ստուգող վարժություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մոդալ բայեր: Կրավորական սեռ: Պայմանական նախադասություններ: *Թեմա 2.* Բանավոր խոսքի զարգացում՝ երկխոսություններ, դիտած և լսած դրվագների դերախաղացումներ: *Թեմա 3.* Տնային ընթերցանություն՝ ստեղծագործությունների ընթերցում, վերլուծում: *Թեմա 4.* Գրավոր խոսքի հմտությունների զարգացում (գրել ոչ պաշտոնական նամակ, նկարագրել որևէ կառույց/վայր, արտահայտել կարծիք որևէ հարցի շուրջ):

Օլ/բ-0105 Անգլերեն լեզու - 3 (7 կրեդիտ)

Շաբաթական 7,25 ժամ (116 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է խորացնել ուսանողների քերականական գիտելիքները: Կատարելագործել լսելով ճիշտ ընկալելու հմտությունները, որպեսզի նրանք կարողանան հասկանալ տարբեր հնչերանգներով խոսողներին, ըմբռնեն հիմնականը, ինչպես նաև մանրամասները: Կատարելագործել ուսանողների խոսակցական և գրավոր խոսքի հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, լսել ու հասկանալ ոչ ադապտացված տեքստեր, երկխոսություններ, քննարկումներ՝ կոնկրետ թեմաների շուրջ.
2. կկարողանա ճիշտ օգտագործել ձեռք բերած քերականական, բառապաշարային և հնչյունաբանական գիտելիքները՝ արդյունավետ հաղորդակցվելու համար բազմաբնույթ իրավիճակներում.
3. կկարողանա բնագրով կարդալ գեղարվեստական գրականության նմուշներ, քննարկել այդ գործերը, վերլուծել կերպարները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ապառնի և վաղակատար բարդ ժամանակաձևերի կրկնություն և ամրապնդում: Ներկա և անցյալ անիրական պայմանի նախադասություններ: Բայի անորոշ ձևերը (infinitive, gerund), դրանց օգտագործման առանձնահատկությունները : Դարձվածային բայեր (phrasal verbs): *Թեմա 2.* Բանավոր խոսքի զարգացում՝ երկխոսություններ, դիտած և լսած դրվագների դերախաղացումներ: *Թեմա 3.* Տնային ընթերցանություն՝ անգլո-ամերիկյան գրականությունից վերցված հատվածների ընթերցում, վերլուծում: *Թեմա 4.* Գրավոր խոսքի հմտությունների զարգացում (գրել պաշտոնական նամակ, կենսագրականներ (CV), կարճ պատմվածքներ):

Օլ/բ-0105 Անգլերեն լեզու - 4 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 7 ժամ (112 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել ուսանողների քերականական գիտելիքները: Ընդլայնել ուսանողների բառապաշարը՝ ուսումնասիրելով և օգտագործելով գոյականակերտ, ածականակերտ և բայակերտ նախածանցներ, վերջածանցներ, օտարալեզու հիմնական բառակերտ արմատներ: Խորացնել ուսանողների լսելու հմտությունները՝ առաջարկելով տարբեր հնչերանգներով ու արագությամբ ընթացվող տեքստեր:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, լսել ու հասկանալ ոչ ադապտացված տեքստեր, երկխոսություններ, քննարկումներ՝ կոնկրետ թեմաների շուրջ.
2. կկարողանա ճիշտ օգտագործել ձեռք բերած քերականական, բառապաշարային և հնչյունաբանական գիտելիքները՝ արդյունավետ հաղորդակցվելու համար բազմաբնույթ իրավիճակներում.
3. կկարողանա գրել գրախոսականներ՝ ֆիլմի, ներկայացման, գրական գործի մասին, ինչպես նաև տրված թեմայով հոդված՝ ամսագրի համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Որոշիչ և պարագա երկրորդական նախադասություններ: Որոշյալ և անորոշ հոդեր: Անուղղակի խոսք: Բառակազմություն: *Թեմա 2.* Բանավոր խոսքի զարգացում՝ երկխոսություններ, դիտած և լսած դրվագների դերախաղացումներ: *Թեմա 3.* Տնային ընթերցանություն՝ անգլո-ամերիկյան գրականությունից վերցված հատվածների ընթերցում, վերլուծում: *Թեմա 4.* Գրավոր խոսքի հմտությունների զարգացում (գրել գրախոսականներ և կարծիքներ, ամսագրային հոդվածներ):

Օլ/բ-0109 Անգլերեն լեզու - 5 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 7 ժամ (112 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել ուսանողների քերականական գիտելիքները: Ընդլայնել ուսանողների բառապաշարը՝ ուսումնասիրելով և օգտագործելով գոյականակերտ, ածականակերտ և բայակերտ նախածանցներ, վերջածանցներ, օտարալեզու հիմնական բառակերտ արմատներ: Խորացնել ուսանողների լսելու հմտությունները՝ առաջարկելով տարբեր հնչերանգներով ու արագությամբ ընթացվող տեքստեր: Ընդլայնել թեմաների շրջանակը, որոնց մասին ուսանողները կարող են գրել դրույթ կամ էսսե: Ծանոթացնել էսսեի կառուցվածքին, պարտադիր մասերին՝ գրելով ուսուցողական աշխատանքներ և քննարկելով դրանք :

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, լսել ու հասկանալ ոչ ադապտացված տեքստեր, երկխոսություններ, քննարկումներ` կոնկրետ թեմաների շուրջ.
2. կկարողանա ճիշտ օգտագործել ձեռք բերած քերականական, բառապաշարային և հնչյունաբանական գիտելիքները` արդյունավետ հաղորդակցվելու համար բազմաբնույթ իրավիճակներում.
3. կկարողանա գրել գրախոսականներ` ֆիլմի, ներկայացման, գրական գործի մասին, ինչպես նաև տրված թեմայով հոդված՝ ամսագրի համար:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Երկրորդական նախադասությունների փոխակերպումը դերբայական դարձվածների: Փոխակերպումներ (paraphrasing), ուղղակի խոսքը վերարտադրելու տարբեր եղանակներ: *Թեմա 2.* Բառապաշարի ընդլայնում՝ հոմանիշ-հականիշներ, դարձվածային բայեր (phrasal verbs), դարձվածքներ (idioms): *Թեմա 3.* Մասնագիտական թեմաներով գրականության ուսումնասիրություն և քննարկում: *Թեմա 4.* Գրավոր խոսքի հմտությունների զարգացում (գրել շարադրություն և ակնարկ (essay)՝ տրված թեմաներով):

Օլ/բ-0109 Անգլերեն լեզու - 6 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 8 ժամ (128 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել ուսանողների քերականական գիտելիքները: Ընդլայնել ուսանողների բառապաշարը՝ ուսումնասիրելով և օգտագործելով լեզվաբանական և գրականագիտական տերմիններ: Խորացնել ուսանողների լսելու հմտությունները՝ առաջարկելով տարբեր հնչերանգներով ու արագությամբ ընթացվող տեքստեր:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, լսել ու հասկանալ ոչ ադապտացված տեքստեր, երկխոսություններ, քննարկումներ՝ կոնկրետ թեմաների շուրջ՝ օգտագործելով այն գլխավոր արտահայտությունները (key phrases), որոնք պահանջվում են տվյալ թեման քննարկելիս.
2. կկարողանա ճիշտ օգտագործել ձեռք բերած քերականական, բառապաշարային և հնչյունաբանական գիտելիքները՝ արդյունավետ հաղորդակցվելու համար բազմաբնույթ իրավիճակներում.
3. կկարողանա ներկայացնել գրագետ գրավոր աշխատանքներ՝ տիրապետելով և պահպանելով տվյալ տեսակի աշխատանք գրելու բոլոր կանոնները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ածականների հերթագայության կանոնները: Պայմանական կառուցվածքներ: Հատուկ կառուցվածքներ՝ բայի անդեմ ձևերով: *Թեմա 2.* Մամուլի տեսություն (անգլիական և ամերիկյան թերթերից և ամսագրերից վերցված նյութերի ընթերցում, վերարտադրում): Լրատվության միջոցներում հանդիպող արդիական բառապաշարի յուրացում: *Թեմա 3.* Բանավոր խոսքի զարգացում՝ վերապատմել և կարճ շարադրել (summary) կարդացած գեղարվեստական ստեղծագործությունները: *Թեմա 4.* Գրավոր խոսքի հմտությունների զարգացում՝ կուրսային աշխատանքների առանձնահատկությունները և կառուցվածքը:

Օլ/բ-0117 Անգլերեն լեզու - 7 (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 8 ժամ (96 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել ուսանողների քերականական գիտելիքները: Ներմուծել նոր մասնագիտական բառապաշար՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով հոմանիշներին, նույն արմատով կազմված բառերին, բառազույգերին, որոնք հաճախ շփոթության մեջ են գցում նույնիսկ մասնագետին: Կարդալ և քննարկել տեքստեր անգլիախոս երկրների պատմության, կառավարման, արվեստի, գրականության և այլ բնագավառների մասին, որոնց կուղեկցեն ընկալումն ստուգող հանձնարարություններ: Կատարելագործել ուսանողների գրավոր հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, լսել ու հասկանալ ոչ ադապտացված տեքստեր, երկխոսություններ, քննարկումներ՝ կոնկրետ թեմաների շուրջ՝ օգտագործելով այն գլխավոր արտահայտությունները (key phrases), որոնք պահանջվում են տվյալ թեման քննարկելիս.
2. կկարողանա ճիշտ օգտագործել ձեռք բերած քերականական, բառապաշարային և հնչյունաբանական գիտելիքները՝ արդյունավետ հաղորդակցվելու համար բազմաբնույթ իրավիճակներում.

3. կկարողանա ներկայացնել գրագետ գրավոր աշխատանքներ՝ տիրապետելով և պահպանելով տվյալ տեսակի աշխատանք գրելու բոլոր կանոնները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Մոդալ բայեր և համարժեքներ: Ըղձական եղանակ: Հոդերի և նախդիրների գործածությունը: *Թեմա 2.* Վերլուծական ընթերցանություն (analytical reading), անգլո-ամերիկյան գրականությունից վերցված ստեղծագործությունների վերլուծություն: *Թեմա 3.* Բանավոր խոսքի զարգացում՝ թեմատիկ քննարկումներ և ելույթներ (presentation): *Թեմա 4.* Գրավոր խոսքի հմտությունների զարգացում՝ հասարակական - քաղաքական, մշակութային և մասնագիտական թեմաներով տեքստերի հակիրճ վերապատմում (rendering) և թարգմանություն):

Օլ/բ-0117 Անգլերեն լեզու - 8 (7 կրեդիտ)

Շաբաթական 9,846 ժամ (128 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել ուսանողների քերականական գիտելիքները: Ավելի հարստացնել ուսանողների՝ նախորդ փուլերում ձեռք բերած բառապաշարը: Յուրացնել անգլերեն լեզվով հետազոտական աշխատանք գրելու առանձնահատկությունները՝ ներմուծելով պահանջվող կառուցվածքները և քննարկելով գրված աշխատանքները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա հարուստ բառապաշար, որում մեծ տեղ կզբաղվի մասնագիտական շերտը.

2. կկարողանա ճիշտ օգտագործել ձեռք բերած քերականական, բառապաշարային և հնչյունաբանական գիտելիքները՝ արդյունավետ հաղորդակցվելու համար բազմաբնույթ իրավիճակներում.

3. կկարողանա ներկայացնել գրագետ գրավոր աշխատանքներ՝ տիրապետելով և պահպանելով տվյալ տեսակի աշխատանք գրելու բոլոր կանոնները.

4. կարողանա կարդալ և քննարկել գեղարվեստական գրականության նմուշներ՝ բացահայտելով դրանց ժանրային և սյուժետային առանձնահատկությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բանավոր խոսքի զարգացում՝ թեմատիկ քննարկումներ (գլոբալիզացիա, Եվրոպա, Ամերիկա և այլն), և ելույթներ (presentation): *Թեմա 2.* Գրավոր խոսքի հմտությունների զարգացում՝ գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու հմտությունների կատարելագործում, աշխատանքների քննարկում և վերլուծում:

Օլ/բ-0110 Գրական անգլերեն լեզվի պատմություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,625 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 18 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել անգլերենի լեզվական համակարգի ակունքներին, լուսաբանել անգլերենին բնորոշ հնչյունական, բառակազմական, քերականական օրինաչափությունների պատմական զարգացումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հին, միջին, ժամանակակից անգլերենի հնչյունական, քերականական համակարգին բնորոշ գծերը.
2. ձեռք կբերի անգլերենի զարգացման առանձնահատկությունների վերաբերյալ տեսական գիտելիքներ.
3. կկարողանա կատարել թարգմանություն՝ հին և միջին անգլերենից ժամանակակից անգլերեն:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Անգլերենի զարգացման 3 փուլերը: Դրանց լեզվական առանձնահատկությունների և պատմական ժամանակաշրջանի բնութագիրը: *Թեմա 2.* Հին, միջին, ժամանակակից անգլերենի հնչյունական համակարգի առանձնահատկությունները: *Թեմա 3.* Հին, միջին, ժամանակակից անգլերենի քերականական համակարգի առանձնահատկությունները: *Թեմա 4*. Միջլեզվական հարաբերությունների ուսումնասիրությունը լեզվի պատմության շրջանակներում:

Օլ/բ-0111Տեսական հնչյունաբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,25 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական պարապմունք)

7- րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել անգլերենի տեսական հնչյունաբանության հիմնական ուղղություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի տեսական հնչյունաբանության հիմնական բաժինները, նրանց ուսումնասիրման առարկան և դրանց առնչվող տեսական խնդիրները.
2. կտիրապետի առարկայի հիմնական տեսական առանձնահատկություններին, որոշակի լսողական հմտությունների.
3. կծանոթանա տեսական հնչյունաբանության բնագավառի վերջին նորություններին և կկարողանա ինքնուրույն կատարել գիտահետազոտական աշխատանք:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Տեսական հնչյունաբանության առարկան և խնդիրները: Հնչյունաբանության ճյուղերը: Լեզվի կառուցվածքը: *Թեմա 2.* Հնչույթ: Հաղորդակցման փուլերը: *Թեմա 3.* Ձայնի որակ և ձայնի դինամիկա: Հատույթային հնչյունաբանություն: Վերհատույթային հնչյունաբանություն: *Թեմա 4.* Շարահյուսական առոգաբանություն:

Վերշարահյուսական առոգաբանություն: Բառագիտական հնչյունաբանություն: Բանասիրական հնչյունաբանություն: *Թեմա 5.* Հնչառձաբանություն: *Թեմա 6.* Հնչերանգ: Հնչերանգի գործառույթները: *Թեմա 7.* Վանկ: Շեշտադրություն: *Թեմա 8.* Բարբառագիտություն:

Օլ/բ-0112 Տեսական քերականություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 4,154 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է քննել անգլերենի քերականական միավորների գործառնական առավել կարևոր հարցեր, պահպանել դրանց փոխադարձ կապն ու հարաբերակցությունը լեզվի համակարգում, ուսանողներին ծանոթացնել անգլերենի քերականական համակարգի ուսումնասիրման տարաբնույթ մեթոդներին, լեզվաբանական տարբեր ուղղություններին ու տեսակետներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի անգլերենի ձևաբանության և շարահյուսության հիմնախնդիրներին.
2. ձեռք կբերի դրանք ինքնուրույն ընկալելու կարողություն.
3. կզարգացնի ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք կատարելու հմտություն:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Անգլերենի տեսական քերականության հիմնական հարցեր: Քերականական համակարգի ստեղծման պատմական հիմնական փուլերը: Լեզվի համակարգային բնույթը: *Թեմա 2.* Ձևաբանության հիմնահարցեր: Խոսքի մասեր և նրանց կարգերը: Հիմնական և երկրորդական խոսքի մասեր: *Թեմա 3.* Շարահյուսության հիմնահարցեր: Բառակապակցություններ:

Օլ/բ-0107Բառագիտություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,25 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է դիտարկել բառերի իմաստային կառուցվածքը և կապակցելիությունը, նրանց ձևաիմաստային փոխհարաբերությունները, բառակազմական միջոցները և կաղապարները հայերենում և անգլերենում, ինչպես նաև դարձվածքների տեսակները և նրանց թարգմանությանն առնչվող խնդիրների լուծման եղանակները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի անգլերենի և հայերենի բառապաշարային առանձնահատկությունները.
2. կտիրապետի անգլերեն և հայերեն բառերի ձևիմաստային, բառակազմական և այլ տեսակների վերլուծության հմտություններին.
3. կկարողանա գտնել լուծումներ տվյալ լեզուների դարձվածային համակարգի և դարձվածքների թարգմանության հետ կապված խնդիրները:

Բովանդակությունը.

__Թեմա 1.__ Լեզուների զուգադրական/հանդիպադրական ուսումնասիրություն, նրա առնչությունները տիպաբանական ուսումնասիրության հետ: Լեզուների զուգադրական քննության արժեքը, համեմատվող լեզուների տարբերությունների հաղթահարումը թարգմանության ընթացքում: *__Թեմա 2.__* Բառակազմություն. Բառակազմական կաղապարներ: Բարդ և ածանցավոր բառեր, դրանց տեսակները: Գործուն և ոչ գործուն կաղապարներ: Հայերենի և անգլերենի բառակազմական կաղապարների գործունեության և իմաստային արժեքների համեմատությունը: *__Թեմա 3__*. Բառաիմաստաբանություն:

__Օլ/բ-0118 Անգլերեն լեզվի ոճագիտություն (3 կրեդիտ)__

Շաբաթական 2,875 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել անգլերեն լեզվի ոճաբանական համակարգը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անգլերեն լեզվի ոճական համակարգի առանձնահատկությունները.

2. կհասկանա հնչյունական, բառային և քերականական իրողությունների ոճական կիրառությունների առանձնահատկությունները.

3. կկարողանա կատարել ոճաբանական վերլուծություններ, գործնականում կիրառել ոճական տարբեր հնարներ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ոճագիտությունը որպես գիտաճյուղ, ոճույթի ըմբռնումը: *Թեմա 2.* Իրադրական և գործառական ոճեր, նրանց տեսակները: *Թեմա 3.* Հնչյունաբանական ոճագիտություն: *Թեմա 4.* Բառագիտական ոճագիտություն: *Թեմա 5.* Ձևաբանական ոճագիտություն: *Թեմա 6.* Շարահյուսական ոճագիտություն: *Թեմա 7.* Լեզվի պատկերավորման միջոցները: *Թեմա 8.* Լեզվի արտահայտչական միջոցները:

Գ/բ0156 Գրականագիտության հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,625 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 18 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գրականագիտական և գեղագիտական հիմնական խնդիրները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա գրականության և գեղագիտության փոխադարձ առնչությունները.

2. կիասկանա գրական ուղղությունների գեղագիտական կատեգորիաները.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական ուսումնասիրություններ, զանազանել գրական-գեղարվեստական ուղղությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գրականագիտություն և գեղագիտություն: *Թեմա 2.* Գեղագիտական միտքը անտիկ շրջանում, միջնադարում, վերածննդի շրջանում: *Թեմա 3.* Գեղագիտական կատեգորիաներ: *Թեմա 4.* Գրականությունը որպես արվեստի տեսակ, սեռեր և ժանրեր: *Թեմա 5.* Գրական-գեղարվեստական ուղղություններ:

Գ/բ0193 Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 1(3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գրականության զարգացման ընթացքն իր սկզբնավորումից մինչև անտիկ դարաշրջանի ավարտը՝ մ.թ. 5-րդ դարը, ապա և վաղ միջնադարից մինչև 13-14-րդ դարերը՝ Վերածննդի գրականության և աշխարհայեցողության սկզբնավորումը: Ներառում է հին հունական, հին հռոմեական գրականությունները՝ ըստ հարկի անդրադարձ կատարելով նաև արևելքի նույն ժամանակի գրականությունների առանձնահատկություններին, :

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անտիկ գրականության զարգացման տրամաբանությունը, սեռերի ու ժանրերի ձևավորման յուրահատկությունները,
2. կպատկերացնի գրական առաջին հուշարձանները

3. կկարողանա ինքնուրույն վերլուծություններ ու բնութագրություններ իրականացնել
4. կիմանա միջնադարյան գրականության զարգացման տրամաբանությունը, Եվրոպական արդի ժողովուրդների ձևավորման ընթացքում նրանց բանահյուսական և հեղինակային երկերի ձևավորման յուրահատկությունները, ազգային էպոսների, միջնադարյան դրամայի, քաղաքային գրականության սեռերի ու ժանրերի ձևավորման յուրահատկությունները,

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Հունական դիցաբանությունն ու առասպելաբանությունը: *Թեմա 2.* Հոմերոս, Իլիական, Ոդիսական: Հեսիոդոս, դիդակտիկ պոեմներ: *Թեմա 3.* Հին հունական դրաման. Էսքիլոս, Սոֆոկլես, Եվրիպիդես: *Թեմա 4.* Հին հունական կատակերգությունը. Արիստոֆանես: *Թեմա 5.* Հին հունական արձակը (պատմագրություն և փիլիսոփայություն) և գեղարվեստական արձակը. Լոնգոս, Դափնիս և Քլոա: *Թեմա 6.* Հռոմեական գրականության պատմության համառոտ ակնարկ: Պարբերացումը: Առասպելաբանությունը: Լեզուն: *Թեմա 7*. Հռոմեական կատակերգությունը. Պլավտուսի ստեղծագործությունը: *Թեմա 8.* Անցման շրջանի հռոմեական գրականությունը. Վերգիլուս, Հորացիուս, Օվիդիուս: Մարցիալիսի և Յուվենալիսի ստեղծագործությունը: Սենեկա Կրտսեր: *Թեմա 9*. Մ.թ. 1-ին և 2-րդ դ.դ հռոմեական գրականությունը. Պետրոնիուս, Ապուլեուս: *Թեմա 10.* Միջնադարյան գրականության սկզբնավորումը, զարգացման ազդակները: Եվրոպական միջնադարյան էպոսները: Իսլանդական սագաներ: ,Էդդայի երգերե: Սկալդների պոեզիա: Ֆրանսիական հերոսական էպոսը, ցիկլերը. ,Ռոլանդի երգըե: Իսպանական հերոսական էպոսը. ,Երգ իմ Սիդի մասինե: Գերմանական հերոսական էպոսը. ,Նիբելունգների երգըե, ,Կուդրունաե: *Թեմա 11.* Ասպետական քնարերգություն. տրուբադուրներ, տրուվերներ: Մինեզանգ: Ասպետական վեպ: Բնույթը, ցիկլերը: *Թեմա 12.* Քաղաքային գրականությունը. ֆաբլիո և շվանկ, ,Աղվեսավեպե, ,Վարդի վեպե: Միջնադարյան դրամա. միստերիա, միրակլ, մորալիտե:

Գ/բ1102 Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 2(4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,625 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 18 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել գրականության զարգացման ընթացքը Վերածննդի, կլասիցիզմի և լուսավորության դարաշրջաններում, բացահայտել գրականության զարգացման յուրահատկությունները, գլխավոր գեղարվեստական ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կպատկերացնի Վերածննդի դարաշրջանի զարգացման յուրահատկությունները, կիմանա 17-18-րդ դ.դ. գրականության զարգացման տրամաբանությունը, ձևավորված ստեղծագործական ուղղությունները,

2. կպատկերացնի ժամանակի գրական հուշարձանները,

3. կկարողանա ինքնուրույն վերլուծություններ ու բնութագրություններ իրականացնել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դանտեի ստեղծագործությունը. ,Աստվածային կատակերգությունե: Վերածննդի գրականության հիմնական առանձնահատկությունները: Վերածնունդն Իտալիայում. Պետրարկա, Բոկաչչո, Տորկվատո Տասո, Արիոստո: *Թեմա 2.* Հումանիզմը Նիդեռլանդներում. Էրազմ Ռոտերդամցի: Գերմանական հումանիզմը: Բյուրգերական և ժողովրդական գրականություն: Վերածնունդը Ֆրանսիայում. Ֆ. Ռաբլե: ,Պլեադիե բանաստեղծությունը: *Թեմա 3.* Վերածնունդը Իսպանիայում և Պորտուգալիայում. Սերվանտես: Պիկարոյական վեպ. ,Տորմեսցի Լասարիլիոյի կյանքը: Նրա ձախորդություններն ու դժբախտություններըե: *Թեմա 4.* Իսպանական գրականությունը 17-րդ դարում. Լոպե դե Վեգա, Կալդերոն: *Թեմա 5.* Ֆրանսիական գրականությունը 17-րդ դարում. Կոռնեյլ, Ռասին, Մոլիեր: 17-րդ դարի ֆրանսիական արձակը. տիկին դը Լաֆայետ: Լաֆոնտեն, Լառոշֆուկո,

Լաբրյուեր, Պերո, Բլեզ Պասկալ: *Թեմա 6*. Ֆրանսիական գրականությունը 18-րդ դարում. Ա. Պրևո, Մոնտեսքյո, Վոլտեր, Դ. Դիդրո, Ռուսսո, Բոմարշե: *Թեմա 7*. Իտալական և գերմանական գրականությունները 18-րդ դարում. Կ. Գոցցի, Կ. Գոլդոնի. Գյոթե, Լեսսինգ, Ֆ. Շիլլեր:

<u>Գ/բ1103 Արտասահմանյան գրականության պատմություն - 3(3 կրեդիտ)</u>

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել արտասահմանյան գրականության զարգացման հիմնական շրջափուլերին (19-րդ դարի՝ մինչև 1871թ., 19-րդ դարի վերջի և 20-րդ դարի սկզբի՝ մինչև 1917թ., 20-րդ դարի՝ 1917-1945թ.թ. և նորագույն շրջանի՝ 1945թ.-ից հետո), նշանավոր ներկայացուցիչներին, նրանց գեղագիտական հայացքներին ու ստեղծագործություններին, ձևավորել վերլուծական ունակություններ և կարողություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. պետք է կարողանա գրական երկն ու հեղինակին տեսնել պատմական զարգացման հարընթացում, բացահայտել ստեղծագործության և դրա ստեղծման ժամանակի միջև եղած կապը.
2. պետք է կարողանա պատկերացնել գրական այն իրողությունները, որոնք արտահայտվում են համաշխարհային գրականության մեջ,ինչպես նաև երբեմն արտացոլվում են հայ գրականության մեջ.
3. պետք է կարողանա դրսևորել վերլուծական կարողություններ և կարողանա ըմբռնել տեսական սկզբունքները.

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> 19-րդ դարի գրական ուղղություններ: Գերմանական ռոմանտիզմի գրականություն: Հոֆման: Ֆրանսիական ռոմանտիզմի գրականություն: Հյուգո: Ֆրանսիական ռեալիզմի գրականություն: Բալզակ: Գերմանական ռեալիզմի

գրականություն: Հայնե: *Թեմա 2.* 19-րդ դարի վերջի և 20-րդ դարի սկզբի գրական ուղղությունները: Ֆրանսիական գրականություն: Զոլա: Բելգիայի գրականություն: Մետեռլինկ: Գերմանիայի գրականություն. Մանն եղբայրներ: Սկանդինավյան գրականություն: Իբսեն: Սլավոնական երկրների գրականություն: Բ. Պրուս: Ասիայի գրականություն: Տագոր: Լատինական Ամերիկայի երկրների գրականություն: Խոսե Մարտի:*Թեմա 3.* 1917-1945թթ. արտասահմանյան գրականությունը: Գերմանական գրականություն: Բրեխտ: Ֆրանսիական գրականություն: Մ. Պրուստ: Իսպանական գրականություն: Ֆ. Գ. Լորկա: Սկանդինավյան գրականություն: Լատինական Ամերիկայի գրականություն: Գ. Գ. Մարկես: *Թեմա 4.* Նորագույն շրջանի արտասահմանյան գրականություն (1945թ.-ից հետո): Ֆրանսիական գրականություն: Սարտր, Քամյու: Իտալական գրականություն: Մորավիա: Գերմանական գրականություն: Կաֆկա, Ռեմարկ: Սկանդինավյան գրականություն: Լագերկվիստ Լատինական Ամերիկայի գրականություն: Արևելքի գրականություն: Կոբո Աբե Է. Կավաբատա:

Արտասահմանյան գրականության պատմություն(անգլիալեզու գրականություն)-1 (4կրեդիտ)

Շաբաթական 2,625 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 18 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հաղորդակից դարձնել անգլիական գրականության առաջնակարգ ստեղծագործություններին, որոնք հեղինակել են տարբեր դարաշրջանների ներկայացուցիչներ, ծանոթացնել դրա զարգացման ուղիներին և, հատկապես, անգլերեն լեզվով գրված ժամանակակից գրականության գլուխգործոցներին: Արտասահմանյան գրականությունը որպես առարկա պետք է միտված լինի ուսանողների կրթվածության ընդհանուր մակարդակի բարձրացմանը, որոշակի արժեքային համակարգի ձևավորմանը, ինչպես նաև ընդլայնի ուսանողների մտահորիզոնը և զարգացնի վերջիններիս վերլուծական հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա.

- ✓ արդի աշխարհի հիմնախնդիրները և նրանց դրսևորումը գրականության մեջ
- ✓ փիլիսոփայական, սոցիալ-բարոյական, գեղագիտական այն հայեցակարգերը, որոնք ձևավորում են անգլիացի և ամերիկացի գրողների աշխարհայացքը

ուսումնասիրվող հեղինակների գեղագիտական հայացքները, նրանց ձևավորման նախադրյալները

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Անգլոսաքսոնյան գրականության ակունքները, բրիտանական և կելտական էպոսների ծագումը: *Թեմա 2.* Նախավերածնունդ: *Թեմա 3.* Վերածնունդը Անգլիայում: Ուիլյամ Շեքսպիր.ստեղծագործության հիմնական փուլերը: *Թեմա 4.* 17-րդ դարի անգլիական պոեզիա: *Թեմա 5.* Լուսավորչությունն Անգլիայում:

Արտասահմանյան գրականության պատմություն(անգլիալեզու գրականություն)-2(4կրեդիտ)

Շաբաթական 2,625 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 18 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հաղորդակից դարձնել անգլիական գրականության առաջնակարգ ստեղծագործություններին, որոնք հեղինակել են տարբեր դարաշրջանների ներկայացուցիչներ, ծանոթացնել դրա զարգացման ուղիներին և, հատկապես, անգլերեն լեզվով գրված ժամանակակից գրականության գլուխգործոցներին: Արտասահմանյան գրականությունը որպես առարկա պետք է միտված լինի ուսանողների կրթվածության ընդհանուր մակարդակի բարձրացմանը, որոշակի արժեքային համակարգի ձևավորմանը, ինչպես նաև ընդլայնի ուսանողների մտահորիզոնը և զարգացնի վերջիններիս վերլուծական հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա.

- ✓ արդի աշխարհի հիմնախնդիրները և նրանց դրսևորումը գրականության մեջ

- ✓ փիլիսոփայական, սոցիալ-բարոյական, գեղագիտական այն հայեցակարգերը, որոնք ձևավորում են անգլիացի և ամերիկացի գրողների աշխարհայացքը

ուսումնասիրվող հեղինակների գեղագիտական հայացքները, նրանց ձևավորման նախադրյալները

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> Անգլիական ռեալիստական վեպի ձևավորումը: <u>*Թեմա 2.*</u> Ռոմանտիզմն Անգլիայում: <u>*Թեմա 3.*</u> Ռոմանտիզմի երկրորդ սերունդ:<u>*Թեմա 4.*</u> Ռոմանտիզմի ուշ շրջանը: <u>*Թեմա 5.*</u> Ռեալիզմն Անգլիայում:

Արտասահմանյան գրականության պատմություն(անգլիալեզու գրականություն)- 3 (3կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հաղորդակից դարձնել անգլիական գրականության առաջնակարգ ստեղծագործություններին, որոնք հեղինակել են տարբեր դարաշրջանների ներկայացուցիչներ, ծանոթացնել դրա զարգացման ուղիներին և, հատկապես, անգլերեն լեզվով գրված ժամանակակից գրականության գլուխգործոցներին: Արտասահմանյան գրականությունը որպես առարկա պետք է միտված լինի ուսանողների կրթվածության ընդհանուր մակարդակի բարձրացմանը, որոշակի արժեքային համակարգի ձևավորմանը, ինչպես նաև ընդլայնի ուսանողների մտահորիզոնը և զարգացնի վերջիններիս վերլուծական հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա.

- ✓ արդի աշխարհի հիմնախնդիրները և նրանց դրսևորումը գրականության մեջ
- ✓ փիլիսոփայական, սոցիալ-բարոյական, գեղագիտական այն հայեցակարգերը, որոնք ձևավորում են անգլիացի և ամերիկացի գրողների աշխարհայացքը

ուսումնասիրվող հեղինակների գեղագիտական հայացքները, նրանց ձևավորման նախադրյալները

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> Դիքենս. ,Դոմբին և որդինե. փողի թեման: <u>*Թեմա 2.*</u> Գեղագիտությունը Անգլիայում: <u>*Թեմա 3.*</u> 20-րդ դարի ռեալիզմն Անգլիայում: <u>*Թեմա 4.*</u> Ինտելեկտուալ դրամայի ձևավորումը: <u>*Թեմա 5.*</u> Ուիլիամ Սոմերսեթ Մոեմ:

Արտասահմանյան գրականության պատմություն(անգլիալեզու գրականություն)-4(5կրեդիտ)

Շաբաթական 4,667 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հաղորդակից դարձնել անգլիական գրականության առաջնակարգ ստեղծագործություններին, որոնք հեղինակել են տարբեր դարաշրջանների ներկայացուցիչներ, ծանոթացնել դրա զարգացման ուղիներին և, հատկապես, անգլերեն լեզվով գրված ժամանակակից գրականության գլուխգործոցներին: Արտասահմանյան գրականությունը որպես առարկա պետք է միտված լինի ուսանողների կրթվածության ընդհանուր մակարդակի բարձրացմանը, որոշակի արժեքային համակարգի ձևավորմանը, ինչպես նաև ընդլայնի ուսանողների մտահորիզոնը և զարգացնի վերջիններիս վերլուծական հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա.

- ✓ արդի աշխարհի հիմնախնդիրները և նրանց դրսևորումը գրականության մեջ
- ✓ փիլիսոփայական, սոցիալ-բարոյական, գեղագիտական այն հայեցակարգերը, որոնք ձևավորում են անգլիացի և ամերիկացի գրողների աշխարհայացքը

ուսումնասիրվող հեղինակների գեղագիտական հայացքները, նրանց ձևավորման նախադրյալները

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u>. Մոդեռնիզմը անգլիական գրականության մեջ:

Թեմա 2. Հակաուտոպիան անգլիական գրականության մեջ: *Թեմա 3.* 20-րդ դարի վերջի անգլիական արձակը: *Թեմա 4.* Ամերիկյան վաղ շրջանի/գաղութային/ գրականություն: *Թեմա 5.* Դեմոկրատական ակունքներ և հեղափոխական գրողներ: *Թեմա 6.* Ռոմանտիզմի դարաշրջան. 1820-1860թթ:

Արտասահմանյան գրականության պատմություն(անգլիալեզու գրականություն)-5(4կրեդիտ)

Շաբաթական 4,153 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին հաղորդակից դարձնել անգլիական գրականության առաջնակարգ ստեղծագործություններին, որոնք հեղինակել են տարբեր դարաշրջանների ներկայացուցիչներ, ծանոթացնել դրա զարգացման ուղիներին և, հատկապես, անգլերեն լեզվով գրված ժամանակակից գրականության գլուխգործոցներին: Արտասահմանյան գրականությունը որպես առարկա պետք է միտված լինի ուսանողների կրթվածության ընդհանուր մակարդակի բարձրացմանը, որոշակի արժեքային համակարգի ձևավորմանը, ինչպես նաև ընդլայնի ուսանողների մտահորիզոնը և զարգացնի վերջիններիս վերլուծական հմտությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է իմանա.

- ✓ արդի աշխարհի հիմնախնդիրները և նրանց դրսևորումը գրականության մեջ
- ✓ փիլիսոփայական, սոցիալ-բարոյական, գեղագիտական այն հայեցակարգերը, որոնք ձևավորում են անգլիացի և ամերիկացի գրողների աշխարհայացքը

ուսումնասիրվող հեղինակների գեղագիտական հայացքները, նրանց ձևավորման նախադրյալները

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ռեալիզմ. 1860-1914: *Թեմա 2.* Մոդեռնիզմ և փորձարարական գրականություն: *Թեմա 3.* Ամերիկյան պոեզիա.1945-1990: *Թեմա 4.* Ամերիկյան արձակ.1945-1990 *Թեմա 5.* Ամերիկյան ժամանակակից պոեզիա *Թեմա 6.* Ամերիկյան ժամանակակից արձակ:

<u>Գ/բ1109 Հայ գրականության պատմություն - 1 (3 կրեդիտ)</u>

Շաբաթական 2,375 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել հայ հին և միջնադարյան գրականությունը, գրական երկերի ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հայ հին և միջնադարյան գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.

2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.

3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Հայ մշակույթը մինչև 5-րդ դարը: Մեսրոպ Մաշտոցը և գրերի ստեղծումը, գրականության զարգացման հիմնական ուղղությունները: *<u>Թեմա 2.</u>* Ագաթանգեղոս, Փ.Բուզանդ, Մ.Խորենացի, Եղիշե, Ղ.Փարպեցի: *<u>Թեմա 3.</u>* Գ.Նարեկացի, Ն.Շնորհալի, Մ.Գոշ, Վ.Այգեկցի: *<u>Թեմա 4.</u>* Հայ գրականությունը 13-16-րդ դդ. .Ֆրիկ, Հայրեններ: *<u>Թեմա 5.</u>* Հայ գրականությունր 17-18-րդ դդ. Սայաթ-Նովա: *<u>Թեմա 6.</u>* Հայ ժողովրդի քաղաքական կացությունը 19-րդ դարի սկզբին. հայ լուսավորական շարժումը. Մխիթարյաններ. կլասիցիզմը հայ գրականության մեջ. հայ գրականության նոր շրջանի սկզբնավորումը: *<u>Թեմա 7.</u>* Խ.Աբովյան: *<u>Թեմա 8.</u>* Հայ գրականությունը 1850-60-ական թթ. Մ.Նալբանդյան: *<u>Թեմա 9.</u>* Պ.Դուրյան: *<u>Թեմա 10</u>* Ռոմանտիզմը և ռեալիզմը հայ իրականության մեջ: *<u>Թեմա 11.</u>* Գ.Սունդուկյան, Րաֆֆի: *<u>Թեմա 12.</u>* Հ.Պարոնյան: *<u>Թեմա 13.</u>*

Հայ հասարակական-քաղաքական կյանքը 19-րդ դարի 90-ական թթ.: Քննադատական ռեալիզմի զարգացումը: *Թեմա 14.* Շիրվանզադե, Մուրացան: *Թեմա 15.* Նար-Դոս: *Թեմա 16.* Գ.Զոհրապ:

Գ/բ1110 Հայ գրականության պատմություն - 2 (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,875 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել 19-րդ դարի հայ գրականությունը, գրական ուղղությունները, հայ նոր գրականության ձևավորումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա 19-րդ դարի հայ գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.
2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.
3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հ.Թումանյան, Ավ.Իսահակյան: *Թեմա 2.* Մ.Մեծարենց: *Թեմա 3.* Լ.Շանթ, Դ.Վարուժան: *Թեմա 4.* Վ.Տերյան: *Թեմա 5.* Ե.Չարենց: *Թեմա 5.* Դ.Դեմիրճյան: *Թեմա 6.* Հայ գրականությունը 20-րդ դարի 30-ական թթ.: Հասարակական-քաղաքական իրադարձությունները, դրանց արտացոլումը գրականության մեջ: *Թեմա 7.* Ա.Բակունց: *Թեմա 8.* Ն.Զարյան: *Թեմա 9.* Հ.Շիրազ: *Թեմա 10.* Հ.Սահյան, Պ.Սևակ: Հ.Մաթևոսյան:

Գ/բ1111 Ռուս գրականության պատմություն - (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ռուս գրականության սեռային և ժանրային առանձնահատկությունները, զարգացման ուղղությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա ռուս գրականության ժանրերը, զարգացման հիմնական ուղղությունները, պատմական դեպքերի արտացոլումը գրականության մեջ.
2. կհասկանա գրական ստեղծագործությունների գաղափարական առանձնահատկությունները, գրական երկերի պատմական-հասարակական դերը.
3. կկարողանա կատարել գրականագիտական վերլուծություններ և ուսումնասիրություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ռուս գրականության զարգացման հիմնական փուլերը: *Թեմա 2.* Ռուսական ժողովրդական բանավոր ստեղծագործությունը, բիլինաներ: *Թեմա 3.* Պատմական էպիկական երգեր: *Թեմա 4.* Ռուս հին գրականություն. ,Ասք Իգորի գնդի մասինե: *Թեմա 5.* 18-րդ դարի ռուսական պոեզիան ե արձակը: *Թեմա 6.* 19-րդ դարի 1-ին կեսի ռուսական պոեզիան և արձակը: *Թեմա 6.* 19-րդ դարի 2-ին կեսի ռուսական պոեզիան և արձակը: *Թեմա 7.* 19-րդ դարի վերջի և 20-րդ դարի սկզբի քննադատական ռեալիզմը: *Թեմա 8.* 20-րդ դարի հումորիստական և երգիծական նովելների գեղարվեստական առանձնահատկությունները: *Թեմա 9.* 20-րդ դարասկզբի ռուս գրականության ուղղությունները՝ սիմվոլիզմ, աքմեիզմ, ֆուտուրիզմ : *Թեմա 10.* 20-րդ դարի ռուս գրականության ձեռքբերումները:

Օլ/բ-0116 Անգլերեն լեզվի դասավանդման մեթոդիկա (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել անգլերեն լեզվի դասավանդման առանձնահատկությունները հանրակրթական դպրոցում, ծանոթացնել ուսուցման նոր մեթոդների կիրառմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա անգլերեն լեզվի ուսուցման առանձնահատկությունները հանրակրթական դպրոցում.
2. կհասկանա տեսական նյութի մատուցման ձևերը.
3. կկարողանա վարել անգլերեն լեզվի դաս՝ ըստ հանրակրթական դպրոցի ուսումնական ծրագրերի:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Անգլերեն լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի առարկան և խնդիրները: *Թեմա 2.* Ուսուցման նպատակը: *Թեմա 3*. Անգլերեն լեզվի դասավանդման մեթոդիկան որպես գիտություն: Մեթոդիկան և հարակից գիտությունները: *Թեմա 4*. Մեթոդիկայի դիդակտիկ և լեզվադիդակտիկ սկզբունքները: *Թեմա 5*. Մայրենի լեզվի դերն ու տեղը անգլերեն լեզվի ուսուցման ընթացքում: *Թեմա 6.* Մայրենի լեզվի հաշվառումը: *Թեմա 7*. Անգլերեն լեզվի ծրագրերը ազգային դպրոցներում: Ծրագրերի բովանդակությունը, դասագրքերը, նրանց կազմության սկզբունքները: *Թեմա 8.* Տեքստ: *Թեմա 9.* Անգլերեն լեզվի ուսուցման մեթոդներն ու ձևերը հայկական դպրոցում: Մեթոդների պատմությունից: *Թեմա 10.* Անգլերեն լեզվի ուսուցման կազմակերպման ձևերը հայկական դպրոցում: *Թեմա 11*. Արտադասարանային աշխատանք, նրա նպատակները: *Թեմա 12.* Արտադասարանային աշխատանքների տեսակները:

Մ/բ- 1102 Մանկավարժություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ապագա ուսուցիչներին զինել մանկավարժական գիտելիքներով, ձևավորել որոշակի կարողություններ ու հմտություններ, ինչպես նաև տալ պատկերացումներ մանկավարժական գործընթացի, օրինաչափությունների, ուսուցման ու դաստիարակության սկզբունքների վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

4. կկարողանա վերլուծել մանկավարժական գործընթացը
5. իր տեսական գիտելիքները կհամադրի առաջավոր մանկավարժական փորձի, համագործակցության, մանկավարժության դրական նվաճումների հետ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Մանկավարժի մասնագիտության բնութագիրը: ***Թեմա 2.*** Մանկավարժության օբյեկտը, առարկան և խնդիրները: ***Թեմա 3.*** Անձնավորության դաստիարակությունը, զարգացումը և ձևավորումը: ***Թեմա 4.*** Դաստիարակության նպատակը և խնդիրները : ***Թեմա 5*** Ուսուցման գործընթացի էությունը: ***Թեմա 6.*** Ուսուցման մեթոդները ***Թեմա 7***. *Գիտելիքների ստուգում և գնահատում:* ***Թեմա 8.*** Դաստիարակության գործընթացի էությունը ***Թեմա 9.*** Դաստիարակության մեթոդները ***Թեմա 10.*** Սովորողների աշխարհայացքի ձևավորումը: ***Թեմա 11*** Անձի դաստիարակությունը կոլեկտիվում: ***Թեմա 12.*** Դպրոցավարություն: Դպրոցի կառավարման հիմունքներ:

Հ/բ0300 Հոգեբանություն (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել մարդու հոգեկան երևույթների առանցքային օչինաչափություններին և մեխանիզմներին, ինչպես

նաև նպաստել իրենց ապագա մասնագիտական իրացման մեջ հոգեբանական գիտելիքների կիրառմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա հոգեբանության ընդհանուր դրույթները, հոգեկան գործընթացների և վիճակների առանձնահատկությունները և ձևավորման հիմնական օրինաչափությունները.
2. կկարողանա կիրառել հոգեբանական իմացությունը մասնագիտական մանկավարժական գործունեության մեջ, ինչպես նաև հասարակական կյանքում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Հոգեբանության առարկան, խնդիրները, սկզբունքները: *Թեմա 2.* Հոգեկանի և գիտակցության ծագումը: *Թեմա 3.* Հոգեկանի ակտիվության մակարդակները: *Թեմա 4.* Անձնավորություն: *Թեմա 5.* Գործունեություն: *Թեմա 6.* Հաղորդակցում և լեզու: *Թեմա 7.* Ուշադրության ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 8.* Զգայությունների ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 9.* Ըմբռնում: *Թեմա 10.* Հիշողություն: *Թեմա 11.* Մտածողություն: *Թեմա 12.* Երևակայություն: *Թեմա 13.* Կամք: *Թեմա 14.* Հույզեր և զգացմունքներ: *Թեմա 15.* Բնավորություն: *Թեմա 16.* Խառնվածք: *Թեմա 17.* Ընդունակություններ:

Կամընտրական դասընթացներ

Կամընտրական դասընթաց (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 5,25 ժամ (84 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Օլ/բ-0108 Երկրորդ օտար լեզու (ֆրանսերեն) – 1

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է համակարգել ֆրանսերեն լեզվի հնչյունաբանության, քերականության և բառագիտության վերաբերյալ գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք

կազմելու հմտություններ և ստեղծել անհրաժեշտ հիմք՝ լեզվի ուսումնասիրության հաջորդ փուլերի համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի ֆրանսերենի հնչյունական համակարգի հիմնական առանձնահատկությունները.
2. կտիրապետի առաջին փուլի համար ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ նվազագույն բառապաշարին.
3. կյուրացնի տվյալ փուլի համար անհրաժեշտ քերականական նյութը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ֆրանսերենի արտասանության կանոնները: Արտասանություն և գրություն: *Թեմա 2.* Հնչյունաբանական տառադարձություն: Ֆրանսերենի ձայնավորական և բաղաձայնական համակարգերը: *Թեմա 3.* Քերականական կարգեր և դրանց արտահայտման միջոցները: Գոյականի հոլովման տիպերը, հոդերի տեսակները և գործածության առանձնահատկությունները: *Թեմա 4.* Անձնական դերանուններ: *Թեմա 5.* Ստացական ու ցուցական դերանվանական ածականներ: *Թեմա 6.* Բայ: Ընդհանուր բնութագիրը, բայերի դասակարգման սկզբունքները: Սահմանական եղանակի ներկա ժամանակաձևի կազմությունը:

Օլ/բ-0108 Երկրորդ օտար լեզու (գերմաներեն) – 1

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է համակարգել գերմաներեն լեզվի հնչյունաբանության, քերականության և բառագիտության վերաբերյալ գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ և ստեղծել անհրաժեշտ հիմք՝ լեզվի ուսումնասիրության հաջորդ փուլերի համար:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյուրացնի գերմաներենի հնչյունական համակարգի հիմնական առանձնահատկությունները.
2. կտիրապետի առաջին փուլի համար ծրագրով նախատեսված անհրաժեշտ նվազագույն բառապաշարին.
3. կյուրացնի տվյալ փուլի համար անհրաժեշտ քերականական նյութը:

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> Գերմաներենի արտասանության կանոնները: Արտասանություն և գրություն: <u>*Թեմա 2.*</u> Հնչյունաբանանական տառադարձություն: Գերմաներենի ձայնավորական և բաղաձայնական համակարգերը: <u>*Թեմա 3.*</u> Քերականական կարգեր և դրանց արտահայտման միջոցները: Գոյականի հոլովման տիպերը, հոդերի գործածությունը: <u>*Թեմա 4*</u>. Դերանունների հոլովումը և գործածությունը: <u>*Թեմա 5.*</u> Լիիմաստ և սպասարկու բայեր: Հրամայական եղանակի կազմությունը: <u>*Թեմա 6*</u>. Գոյականների և բայերի ժխտական ձևերի կազմությունը: <u>*Թեմա 7*</u>. Պարզ նախադասություն, դրա շարադասությունը: Ուղիղ և շրջուն շարադասություն: <u>*Թեմա 8.*</u> Հարցական և ժխտական նախադասությունների շարադասությունը: <u>*Թեմա 9*</u>. Թեմատիկ բառապաշարը ընդգրկում է հետևյալ թեմաները՝ ,Ընտանիքե, ,Իմ մասնագիտությունըե, ,Ճանապարհորդությունե, ,Իմ բնակարանըե, ,Իմ հայրենի քաղաքըե:

<u>Կամընտրական դասընթաց (5 կրեդիտ)</u>

Շաբաթական 5,625 ժամ (90 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

<u>Օլ/բ-0108 Երկրորդ օտար լեզու (ֆրանսերեն) – 2</u>

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ առաջին փուլում ձեռք բերած գիտելիքները ձևաբանության և հնչյունաբանության վերաբերյալ, ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այն երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրության միջոցով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գործնականում կիրառել այս փուլում ուսումնասիրվող ձևաբանական և շարահյուսական կառույցները.
2. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարի.
3. կկարողանա վարել երկխոսություններ և գրել փոխադրություններ:

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> Թվական: Թվականի քերականական կարգերը: <u>*Թեմա 2*</u>. Ածական: Ածականի տեսակները և քերականական կարգերը: <u>*Թեմա 3.*</u> Բայ: Դերանվանական բայեր: 3-րդ խմբի հիմնական անկանոն բայեր: Սահմանական եղանակի ժամանակաձևերը: <u>*Թեմա 4.*</u> Հրամայական եղանակի կազմությունը: <u>*Թեմա 5.*</u> Հարցական ու ժխտական նախադասությունների կազմությունը: <u>*Թեմա 6.*</u> Ֆրանսերենի առավել գործածական նախդիրներն ու շաղկապները:

<u>Օլ/բ-0108 Երկրորդ օտար լեզու (գերմաներեն) – 2</u>

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ առաջին փուլում ձեռք բերած գիտելիքները ձևաբանության և շարահյուսության վերաբերյալ, ընդլայնել թեմատիկ բառապաշարը, ակտիվացնել այն երկխոսությունների և տեքստերի վերարտադրության միջոցով:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գործնականում կիրառել այս փուլում ուսումնասիրվող ձևաբանական և շարահյուսական կառույցները.
2. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարի.
3. կկարողանա վարել երկխոսություններ և գրել փոխադրություններ:

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> Գոյականի հոգնակի թվի կազմության հիմնական տիպերը: <u>*Թեմա 2*</u>. Գոյականի հոլովները և դրանց շարահյուսական գործառույթը: նախդիրների գործածությունը: <u>*Թեմա 3.*</u> Բայերի ձևաբանական և իմաստաքերականական դասա-կարգումը: Երկսեռ (անցողական և անանցողական) բայեր: <u>*Թեմա 4.*</u> Թեմատիկ

բառապաշարն ընդգրկում է հետևյալ թեմաները` ,Ես ուսանող եմե, ,Սուրճի սեղանի շուրջե, ,Գրադարանումե, ,Գերմանիաե, ,Իմ ծննդյան օրըե, ,Իմ սիրելի գրողըե:

<u>Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)</u>

Շաբաթական 4,125 ժամ (66 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

<u>Օլ/բ-0113 Երկրորդ օտար լեզու (ֆրանսերեն)– 3</u>

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ուսանողների բառապաշարը, ուշադրություն դարձնել ուղղախոսական խնդիրներին, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ճիշտ հասկանալ բանավոր խոսքը.
2. կկարողանա գրել փոխադրություններ.
3. կկարողանա կատարել թարգմանություններ գերմաներենից հայերեն և հակառակը:

Բովանդակությունը.

<u>Թեմա 1.</u> Սահմանական եղանակի հիմնական բաղադրյալ ժամանակաձևերի կազմությունն ու գործածությունը: Ժամանակների համաձայնեցումը: *<u>Թեմա 2</u>*. Գոյականի քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: *<u>Թեմա 3.</u>* Ածական անուն, համեմատության աստիճանների կազմությունը: *<u>Թեմա 4.</u>* Մակբայների տեսակներն ու քերականական կարգերը:

<u>Օլ/բ-0113 Երկրորդ օտար լեզու (գերմաներեն)– 3</u>

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է հարստացնել ուսանողների բառապաշարը, ուշադրություն դարձնել ուղղախոսական խնդիրներին, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա ճիշտ հասկանալ բանավոր խոսքը.
2. կկարողանա գրել փոխադրություններ.
3. կկարողանա կատարել թարգմանություններ գերմաներենից հայերեն և հակառակը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սահմանական եղանակի ժամանակաձևերի կազմությունն ու գործածությունը: Եղանակավորող բայեր: *Թեմա 2*. Սուբյեկտային և օբյեկտային բայեր: *Թեմա 3.* Ածական անուն, համեմատության աստիճանների կազմությունը: *Թեմա 4.* Հոմանիշ և հականիշ բառեր: Ասացվածքներ: Բառի բազմիմաստությունը: *Թեմա 5*. Թեմատիկ բառապաշարն ընդգրկում է հետևյալ թեմաները՝ ,Այսօր իմ ծննդյան օրն է, ,Իմ ընկերները, ,Գերմանիայի նշանավոր մարդիկ, ,Գերմանիայի երկրները:

Կամընտրական դասընթաց (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 6 ժամ (96 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

6-րդ կիսամյակ, քննություն

Օլ/բ-0113 Երկրորդ օտար լեզու (ֆրանսերեն) – 4

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ ֆրանսերենի բառապաշարի և քերականության վերաբերյալ ունեցած գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, ընկալել, վերարտադրել և թարգմանել ընդհանուր հաղորդակցական նշանակության տեքստեր.
2. կկարողանա ազատ հաղորդակցվել ֆրանսերեն լեզվով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ածականի տեսակները: Ածական - դերանուն փոխհարաբերության հարցը ֆրանսերենում: *Թեմա 2*. Դերանունների հիմնական տեսակները, դրանց քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 3.* Անդեմ բայեր ու արտահայտություններ: *Թեմա 4.* Բայի անդեմ ձևերը: Դերբայների գործածության առանձնահատկությունները:

Օլ/բ-0113 Երկրորդ օտար լեզու (գերմաներեն) – 4

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ամրապնդել և զարգացնել ուսանողների՝ գերմաներենի բառապաշարի և քերականության վերաբերյալ ունեցած գիտելիքները, ուսանողների մոտ ձևավորել գրագետ գրավոր և բանավոր խոսք կազմելու հմտություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա կարդալ, ընկալել, վերարտադրել և թարգմանել ընդհանուր հաղորդակցական նշանակության տեքստեր.
2. կկարողանա ազատ հաղորդակցվել գերմաներեն լեզվով:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ածական անուն: Ածականի հոլովումը, հոգնակի թվի կազմությունը: *Թեմա 2*. Դերանունների հիմնական տեսակները, դրանց քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագիրը: *Թեմա 3.* Թվականներ, քերականական կարգերը: *Թեմա 4.* Նախդրավոր և աննախդիր հոլովներ: Նախդիրների ոչ հոլովական գործառույթը:

Կամընտրական դասընթաց (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 7,667 ժամ (92 ժամ լաբորատոր պարապմունք)

7-րդ կիսամյակ, քննություն

Օլ/բ-0119 Երկրորդ օտար լեզու (ֆրանսերեն) – 5

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների ունեցած բառապաշարային և քերականական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ նրանք

կարողանան ազատ արտահայտել իրենց մտքերը առօրյա-խոսակցական մակարդակով և կատարեն թարգմանություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա անկաշկանդ արտահայտել իր մտքերը առօրյա-խոսակցական թեմաներով.
2. կկարողանա հանգամանորեն վերարտադրել ընթերցված տեքստերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ֆրանսերենի բառակազմական միջոցները: Գործածական նախածանցներն ու վերջածանցները: *Թեմա 2*. Բայ: Պայմանական ու ըղձական եղանակների ժամանակաձևերը: *Թեմա 3.* Կրավորական սեռի կազմությունն ու գործածության առանձնահատկությունները: *Թեմա 4.* Ֆրանսերենի քերականական համակարգի ընդհանուր նկարագիրը:

Օլ/բ-0119 Երկրորդ օտար լեզու (գերմաներեն) – 5

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների ունեցած բառապաշարային և քերականական գիտելիքները հասցնել այնպիսի մակարդակի, որ նրանք կարողանան ազատ արտահայտել իրենց մտքերը առօրյա-խոսակցական մակարդակով և կատարեն թարգմանություններ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա անկաշկանդ արտահայտել իր մտքերը առօրյա-խոսակցական թեմաներով.
2. կկարողանա հանգամանորեն վերարտադրել ընթերցված տեքստերը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բայի անորոշ ձևի կազմությունը և գործածությունը zu մասնիկով և առանց zu – ի: *Թեմա 2*. Ստորադասական նախադասություններ: Երկրորդական

նախադասությունների բնույթը, շարադասությունը և համապատասխան շաղկապների գործածությունը: *Թեմա 3.* Գերմաներենի մասնիկների հիմնական խմբերը և դրանց գործածությունը: *Թեմա 4.* Անորոշ դերբայի և այլ խոսքի մասերի գոյականացումը:

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,769 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Օլ/բ-0115 Ուսումնասիրվող 2-րդ լեզվի (ֆրանսերեն) երկրագիտություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ ֆրանսախոս երկրների վերաբերյալ երկրագիտական իմացություններ, այդ թվում՝ տեղեկություններ տվյալ երկրի, նրա պատմության, աշխարհագրության, տնտեսության, հասարակության, մշակույթի ու քաղաքականության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա պատկերացում կազմել ֆրանսախոս երկրների աշխարհագրական դիրքի, դրանց քաղաքական կառուցվածքի ու տնտեսության մասին.
2. ձեռք կբերի անհրաժեշտ գիտելիքներ Ֆրանսիայի պատմական անցյալի, ինչպես նաև ներկա հարաբերությունների մասին.
3. կիմանա ֆրանսախոս երկրների մշակութային և ազգային առանձնահատկությունների մասին՝ համապատասխան լեզվական և փաստական նյութերի ուսումնասիրությամբ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ֆրանսիացիների ծագումը: Ֆրանսիական թագավորության ձևավորումը: Կրոնը: Հայ-ֆրանսիական հարաբերությունները 19-րդ դարի վերջին: *Թեմա 2.* Ֆրանսիան և ֆրանսիացիներն այսօր: Միջազգային հարաբերությունները: *Թեմա 3.* Մյուս ֆրանսա-

խոս երկրները: <u>*Թեմա 4.*</u> Մշակույթ, ժողովրդական տոներ և ավանդություններ: Ֆրանսերենի տարբերակային ձևերը այդ երկրներում:

<u>Օլ/բ-0115 Ուսումնասիրվող 2-րդ լեզվի (գերմաներեն) երկրագիտություն</u>

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին տալ գերմանախոս երկրների վերաբերյալ երկրագիտական իմացություններ, այդ թվում՝ տեղեկություններ տվյալ երկրի, նրա պատմության, աշխարհագրության, տնտեսության, հասարակության, մշակույթի ու քաղաքականության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

4. կկարողանա պատկերացում կազմել գերմանախոս երկրների աշխարհագրական դիրքի, դրանց քաղաքական կառուցվածքի ու տնտեսության մասին.
5. ձեռք կբերի անհրաժեշտ գիտելիքներ Գերմանիայի պատմական անցյալի, ինչպես նաև ներկա հարաբերությունների մասին.
6. կիմանա գերմանախոս երկրների մշակութային և ազգային առանձնահատկությունների մասին՝ համապատասխան լեզվական և փաստական նյութերի ուսումնասիրությամբ:

Բովանդակությունը.

<u>*Թեմա 1.*</u> Գերմանացիների ծագումը: Գերմանական կայսրության ձևավորումը: Կրոնը: Հայ-գերմանական հարաբերությունները 19-րդ դարի վերջին: <u>*Թեմա 2.*</u> Գերմանիան և գերմանացիներն այսօր: Միջազգային հարաբերությունները: <u>*Թեմա 3.*</u> Մյուս գերմանախոս երկրները: <u>*Թեմա 4.*</u> Մշակույթ, ժողովրդական տոներ և ավանդություններ: Գերմաներենի տարբերակային ձևերը այդ երկրներում:

IV Հատուկ մասնագիտական դասընթացներ

<u>Օլ/բ-0106 ՀՄԱ - 1 (Ուսումնասիրվող լեզվի երկրագիտություն) (3 կրեդիտ)</u>

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

6- րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացը նպատակ ունի ընդհանրացնելու, համակարգելու և ճշգրտելու ուսանողների ձեռք բերած գիտելիքները և հաղորդելու նոր երկրաբանական, ինչպես նաև մշակութաբանական բնույթի տեղեկություններ Միացյալ Թագավորության և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. ձեռք կբերի 2 հիմնական լեզվակիր երկրների նյութական և հոգևոր մշակույթի, պետաիրավական համակարգի վերաբերյալ գիտելիքներ.
2. ձեռք կբերի անհրաժեշտ գիտելիքներ ԱՄՆ-ի և ՄԹ պատմական անցյալի, ինչպես նաև ներկա հարաբերությունների մասին.
3. կկարողանա ընդհանրացնել և համակարգել ձեռք բերած երկրագիտական գիտելիքները.
4. կիմանա անգլերեն լեզվի դերի և նշանակության մասին, հատկապես լեզվական գործունեության տարբեր ոլորտներում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Դասընթացի 2 հիմնական մասերի (ՄԹ/ԱՄՆ) հետ առնչվող առարկաների լուսաբանման ներածություն. երկրագիտությունը և հարակից գիտությունները: *Թեմա 2.* ՄԹ/ԱՄՆ պատմության, աշխարհագրության, կրթության, պետական կարգի և խորհրդանիշերի, վարչատարածքային բաժանումների, ներգաղթի և ժողովրդագրական նկարագրի ուրվագիծ: *Թեմա 3.* Կրոն: *Թեմա 4.* Կրթական համակարգ: *Թեմա 5.* Ամերիկյան և Բրիտանական դասական գրականությունը:

Օլ/բ-0101 ՀՄԱ - 2 (Լատիներեն) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (48 ժամ գործնական պարապմունք)

2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել լատիներենի հնչյունական, բառային, ձևաբանական և շարահյուսական իրողությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կիմանա լատիներենի հնչյունական, ձևաբանական և շարահյուսական հատկանիշները.
2. կհասկանա լատիներեն տեքստերը.
3. կկարողանա կատարել լատիներեն բնագրերի հնչյունաբանական, բառապաշարային, ձևաբանական և շարահյուսական վերլուծություններ:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Լատիներենի պատմության համառոտ ուրվագիծ(ժամանակաշրջանը, հին հռոմեական բանաստեղծների և գրողների ստեղծագործությունները): *Թեմա 2.* Լատիներենի հնչյունական համակարգը. ձայնավորներ, բաղաձայններ, երկբարբառներ: Վանկ, շեշտ: *Թեմա 3.* Բայ,հիմնական կաղապարները: Խոնարհում: *Թեմա 4.* Գոյական անուն: Հոլովում: *Թեմա 5.* Ածական անուն, ածականների համեմատության աստիճանների կազմությունը: Թվական անուն. առանձնահատկությունները:

Օլ/բ0151 ՀՄԱ - 3 (Գրավոր խոսքի հմտություններ) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական պարապմունք)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Օտար լեզվի ուսուցման հիմնական նպատակը հաղորդակցումն է. օտար լեզու ուսուցանելու ողջ գործընթացն ուղղված է գրավոր ու բանավոր հաղորդակցական կարողությունների զարգացմանը: Համապատասխան ունակությունների զարգացումն ու հմտությունների ձեռքբերումը օգնում են ուսանողներին արտահայտել իրենց մտքերը անգլերեն լեզվով, տարրալուծել ու մեկնաբանել դրանք՝ զարգացնելով իրենց աշխարհայացքն ու աշխարհընկալումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա կարողություն տիրապետելու գրավոր խոսքի հմտություններին.
2. ձեռք կբերի պարբերության զարգացման մեթոդները որոշելու և օգտագործելու ունակություններ.
3. կկարողանա լիովին տիրապետել տարբեր բնույթի և ծավալի շարադրություններ գրելու ,արվեստինե.
4. կտիրապետի նամակ գրելու հմտությանը՝ պաշտոնական կամ ոչ պաշտոնական ոճում.
5. կտիրապետի գրավոր խոսքի հմտությունների այնպիսի կարևոր առանձնահատկություններին, ինչպիսիք են հարասությունը (paraphrasing) և ամփոփումը (summarizing).
6. ձեռք կբերի և աստիճանաբար կզարգացնի բնագրից համապատասխան մեջբերումներ և քաղվածքներ կատարելու կոմպետենցիա.
7. հստակ կիմանա և կտարանջատի բնագրի երեք բաղկացուցիչ մասերը, բնագրի ձևավորման եղանակները, բնագրի բովանդակության բացահայտման հինգ հիմնական եղանակները, ինչպես նաև բնագրի իրականացրած հինգ հիմնական ֆունկցիաները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Պարբերություն գրելու հմտությունների զարգացում, պարբերության տեսակների ուսուցում և տարբերակում, *Թեմա 2.* Շարադրություն գրելու հմտությունների զարգացում, շարադրության տեսակները և դրանց առանձնահատկությունները, *Թեմա 3.* Նախադասության կառուցվածքային առանձնահատկությունները և դրանց հետ առնչվող խնդիրները:

Օլ/բ0152 ՀՄԱ - 4 (Հայոց և անգլերեն լեզուների համեմատական տիպաբանություն) (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է մասնագիտական ուղղվածության տեսական դասընթացների պաշար ունեցող ուսանողներին հնարավորություն տալ կատարելու մայրենի և ուսումնասիրվող լեզուների տարբեր մակարդակների (հնչյունաբանական, ձևաբանական, շարահյուսական, բառային) ակնարկային համեմատություններ: Սույն դասընթացի դերը կարևորվում է նրանով, որ այն հետագայում հնարավորություն է տալիս թարգմանչական աշխատանքների ժամանակ հաշվի առնել 2 լեզուների լեզվական առանձնահատկությունները, ինչը բարձրացնում է այդ աշխատանքների կատարման մակարդակը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա որոշակի գիտելիքներ լեզվաբանության կարևորագույն բաժիններից մեկի՝ համեմատական տիպաբանության վերաբերյալ.
2. կգիտակցի մայրենի լեզվի իմացության կարևորությունը օտար լեզուների ուսումնասիրման և թարգմանչական աշխատանքների գործընթացում.
3. կունենա հիմնարար մասնագիտական գիտելիքներ համեմատական տիպաբանությունից և կարողանա դրանք կիրառել գործնականում.
4. կկարողանա կատարել համեմատություններ զուգադրվող լեզուների տարբեր մակարդակների շրջանակներում.
5. կկարողանա համադրել տարբեր լեզվաբանների տեսակետները և համակողմանի գնահատել երևույթները .
6. կունենա կարողություն մշակել անգլերեն և հայոց լեզուների հնչյունաբանական, բառային, ձևաբանական և շարահյուսական մակարդակների կայուն հմտություններ՝ դրսևորման բանավոր և գրավոր ձևերում.
7. կունենա կարողություն համեմատական տիպաբանության մեթոդին համապատասխան գիտական մտածողություն ցուցաբերելու:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Ներածություն: Լեզուների տիպաբանությունը որպես լեզվաբանության առանձին բաժին: Լեզվաբանական տիպանության հիմնական բաժինները: *Թեմա 2.* Տիպաբանական վերլուծության մակարդակները:

Տիպաբանական վերլուծու-թյան մեթոդները: Պատմա-համեմատական մեթոդ: *Թեմա 3.* Մայրենի և օտար լե-զունեի համեմատական տիպաբանություն: *Թեմա 4.* Հնչյունաբանական մակարդակ: Ձայնավորները և բաղաձայններն անգլերենում և հայերենում: Բառային շեշտն անգլերենում և հայերենում: *Թեմա 5*. Ձևաբանական մակարդակ: Խոսքի մասերի քերականական կարգերի ընդհանուր բնութագրեր: *Թեմա 6.* Գոյականի քերականական կարգերն անգլերենում և հայերենում: *Թեմա 7.* Բայի սեռի քերականական կարգն անգլերենում և հայերենում: *Թեմա 8.* Դերանուններն անգլերենում և հայերենում: *Թեմա 9.* Ենթակայի և ստորոգյալի համաձայնեցումն անգլերենում և հայերենում: *Թեմա 10.* Կցորդային անջատական հարցերն անգլերենում և հայերենում:

Կամընտրական դասընթացներ

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,25 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական պարապմունք)

5-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գ/բ0166 Սփյուռքահայ գրականության պատմություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել սյուռքահայ գրականության ձևավորման ու զարգացման յուրահատկություններին, զարգացման շրջափուլերին, գլխավոր դեմքերին ու ձեռքբերումներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գրական երկն ու հեղինակին տեսնել պատմական զարգացման հարընթացում, բացահայտել երկի և սրա ստեղծման ժամանակի միջև եղած կապը.
2. կկարողանա պատկերացնել մեր գրականության այս կարևոր շրջափուլի յուրահատկությունները.
3. կկարողանա վերլուծական կարողություններ ձևավորել և վերլուծություններ իրականացնել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Սփյուռքահայ գրականության ձևավորման ազդակները, պարբերացումը: *Թեմա 2.* Սփյուռքահայ գրականությունը որպես արևմտահայ գրականության նոր որակ: ,Մնացորդացե սերնդի մասնակցությունը: *Թեմա 3.* ,Կարոտի գրականությանե հիմնասյուները: Համաստեղ: *Թեմա 4.* ,Կարոտի գրականությանե այլ ներկայացուցիչներ. Ա. Հայկազ, Բ. Նուրիկյան, Վ. Հայկ, Հ. Մնձուրի: *Թեմա 5*. ,Նահանջի գրականություննե. Շ. Շահնուր: *Թեմա 6.* Սփյուռքահայ բանաստեղծությունը. Վ. Թեքեյան: *Թեմա 7.* Վ. Թեքեյանի ,հոգեզավակներըե: *Թեմա 8*. Պոլսահայ գրականությունը. Զահրատ, Զ. Խրախունի, Իգնա Սարըասլան: *Թեմա 9*. Սփյուռքահայ գրականության զարգացման արդի շրջանը:

Օտարալեզու հայ գրողներ

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել օտարալեզու հայ գրողների ստեղծագործությանը, օտար մշակույթներին նրանց բերած նպաստին, նրանց ստեղծագործություններում հայկականության արտահայտությանը, նկատելի օտարագիր հայ գրողներին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գրական երկն ու հեղինակին տեսնել պատմական զարգացման հարընթացում, բացահայտել երկի և սրա ստեղծման ժամանակի միջև եղած կապը, այն իրողություններն ու ազդեցությունները, որոնց արդյունքում հայ գրողը դառնում է օտար մշակույթի ստեղվող:.
2. կկարողանա պատկերացնել օտարագիր հայ գրողների ստեղծած գրականության յուրահատկությունները.
3. կկարողանա վերլուծական կարողություններ ձևավորել և վերլուծություններ իրականացնել:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. ,Օտարագիր հայ գրողե եզրույթը, դրսևորման ժամանակն ու պայմանները:: *Թեմա 2.* Հայկական ծագումով անգլիագիր հայ գրողներ. Մայքլ Առլեն Ավագ, Մայքլ Առլեն Կրտսեր, Վիլյան Սարոյան, Դայանա Տեր-Հովհաննիսյան, Պիտեր Սուրյան, Հարոլդ Բոնդ, Նենսի Գրիգորյան…*Թեմա 3.*

Ֆրանսագիր հայ գրողներ. Անրի Թրուայա, Ռուբեն Մելիք, Արմեն Լյուբեն, Շառլ Ազնավուր, Վահե Քաչա… *Թեմա 4.* Իսպանագիր հայ գրողներ. Ալիսիա Կիրակոսյան, Դավիթ Չերիսյան…: *Թեմա 5*. Ռուսագիր հայ գրողներ. Մարիետա Սիմոնյան, Գրիգորի Պոժենյան, Նիկոլայ Ատարով, Գրիգորի Վերմիշև, Սեդա Վերմիշևա… *Թեմա 6.* Հայազգի հեղինակներ բուլղարական, ռումինական, իտալական, շվեյցարական գրականություններում:

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,384 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական պարապմունք)

8-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Օլ/բ-0150 Հռետորական խոսք

Նպատակը.
Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հանրային խոսքի արվեստին և մարդկային հաղորդակցման հիմնական սկզբունքներին, մարդկային հաղորդակցման դրական և բացասական կողմերին, ինչպես նաև հաղորդակցման ազդեցությունը հանրության վրա: Նպատակն է նաև բարելավել և զարգացնել լեզվի ճկունությունը հաղորդակցման ժամանակ:

Կրթական արդյունքները.
Դասընթացը հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կտիրապետի հանրային խոսքի արվեստին և նրա հիմնական սկզբունքներին
2. ձեռք կբերի դրանք ինքնություն ընկալելու կարողություն՝ դառնալով ավելի արդյունավետ հաղորդակցող
3. կտիրապետի ինքնակառավարման, ինքնավստահության և իր տեսակետը պաշտպանելու և պնդելու կարողություններին
4. կզարգացնի ինքնուրույն հետազոտական աշխատանք կատարելու և վերարտադրելու հմտություն:

Բովանդակությունը.
Թեմա 1. Հանրային Խոսքի արվեստը, նրա հիմնական նպատակները և կառուցվածքը: *Թեմա 2* . Հանրային Խոսքի տեսակները: *Թեմա 3*. Հանրային Խոսքի տեսակների կիրառումը մարդկային հաղորդակցման մեջ:

Օլ/մ-0149 Բանավոր խոսքի հմտություններ

Նպատակը
Դասընթացի նպատակն է կատարելագործել ուսանողների բանավոր խոսքը, խորացնելով նրանց լեզվական գիտելիքները և կիրառելով դրանք ճկուն ձևով տարբեր իրավիճակներում ու իրական հանգամանքներում: Դասընթացը

կառուցված է ուսանողակենտրոն մեթոդով, և կենտրոնանում է այն անհրաժեշտ գիտելիքների վրա, որ անհրաժեշտ են ուսանողներին իրենց համայքում, ընտանիքում, դպրոցում և աշխատանքի վայրում: Դասընթացը հիմնված է մանրակրկիտ հաջորդականությամբ մշակված տեսական և գործնական աշխատանքների վրա, որոնք օգնում են իմտանալ լեզվում և այն հաջողությամբ կիրառել ամենօրյա կյանքում:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

1.կկարողանա անկաշկանդ արտահայտվել տարբեր թեմաների և խնդիրների մասին

2.ի վիճակի կլինի անգլերենի քերականությունից տեսական գիտելիքներն օգտագործել գրագետ և ժամանակակից բանավոր խոսք կառուցելու համար

3.կզարգացնի նրա բանավոր խոսքը ճիշտ կառուցելու, տարբեր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվելու և արձագանքելու կարողությունները

Բովանդակությունը

Թեմա 1- Մոդալ վաղակատարի կիրառումը խոսքում; Համաձայնություն արտահայտելու, ներողություն խնդրելու, եզրակացություն արտահայտելու, պարտադրանք արտահայտելու, հնարավորություն արտահայտելու տարբեր տարբեր եղանակներն անգլերենում

Թեմա 2- Կրավորական սեռի կիրառումը խոսքում: Կարծիքներ արտահայտելու, լուրերը հայտնելու, առօրեական զրույց վարելու, լավ և վատ լուրերին արձագանքելու, համակրանք արտահայտելու, տեղեկատվության մասին հարցնելու և հաղորդելու տարբեր եղանակներն անգլերենում:

V. Այլ բաղադրիչներ

1. Կուրսային աշխատանք (3+3=6 կրեդիտ), 5-րդ, 6-րդ կիսամյակներ

ա) 5-րդ կիսամյակում կուրսային աշխատանք է կատարվում «Անգլերեն լեզու» / «Արտասահմանյան գրականության պատմություն (անգլիալեզու գրականություն)» առարկայից՝ ուսանողի ընտրությամբ:

բ) 6-րդ կիսամյակում կուրսային աշխատանք է կատարվում «Անգլերեն լեզու» / «Արտասահմանյան գրականության պատմություն (անգլիալեզու գրականություն)» առարկայից՝ ուսանողի ընտրությամբ:

2. Արտադրական (մանկավարժական) պրակտիկա (6 կրեդիտ), 7-րդ կիսամյակ:

Նպատակը

«Անգլերեն լեզու և գրականություն» բաժնի ուսանողների մանկավարժական պրակտիկայի նպատակն է նախապատրաստել ուսանողներին ՀՀ հանրակրթական դպրոցներում և բարձր ուսումնական հաստատություններում կրթական գործընթացի արդյունավետ իրականացմանը,

ինչպես նաև ձևավորել հմտություն գործնականում կիրառելու բուհական տվյալ դասընթացի սահմաններում ձեռք բերած տեսական գիտելիքները: Այն հնարավորություն է տալիս ուսանողներին ստեղծելու անհրաժեշտ պայմաններ ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքներ իրականացնելու համար:

Խնդիրները.

1. Ամրագրել կրթական ծրագրերում ընդգրկված առարկաների ուսուցման ընթացքում ստացած գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները,
2. ակտիվացնել ուսանողների ինքնակրթության և ինքնակատարելագործման ունակությունների ձևավորումը, ինչպես նաև նրանց մանկավարժական գործունեությունը.
3. ապահովել տվյալ դասընթացի ուսուցման մեթոդաբանության մեջ ուսանողների ճիշտ կողմնորոշումը և այդ ունակությունների ստեղծագործաբար կիրառությունը.
4. զարգացնել և խորացնել ուսանողների ինքնուրույն մտածելու, որոնողական, ստեղծագործական ունակությունները.
5. գործնականում կիրառել ուսանողների՝ ժամանակակից մեթոդներով, ինչպես նաև ավանդական մեթոդներով դասը վարելու ունակությունները և հմտությունները:

Բովանդակությունը.

Առաջին շաբաթվա ընթացքում պրակտիկան ղեկավարող մեթոդիստ դասախոսի ուղեկցությամբ այցելություն դպրոց. ծանոթություն դպրոցի ուսումնական և դաստիարակչական ողջ գործընթացին, դպրոցի կառավարման համակարգին, ուսումնական և ղեկավարման առանձին օղակներին, դասղեկական, արտադասարանական և արտադպրոցական աշխատանքային պլաններին և ծրագրերին. ծանոթություն դասարաններին, աշակերտների տարիքային և հոգեբանական առանձնահատկություններին, նրանց անհատական ընդունակություններին և կարողություններին, աշակերտների նախասիրություններին: Կազմակերպել դասալսումներ, քննարկումներ ուսուցչի և մեթոդիստ դասախոսի մասնակցությամբ: Մեթոդիստ - դասախոսի և ուսուցչի հետ համատեղ կազմել պրակտիկայի ծրագիր պլան և յուրաքանչյուր շաբաթվա

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը` շնորհվող որակավորումը, ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրե պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկա
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը` թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կար բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

առաջին
յուրաքան
թերությու
ուսուցիչը
ունենալ